

توافق هند و ایران راهگذر آمریکایی-اسرائیلی را به چالش می کشد؟

عصا
روزنامه اجتماعی اقتصادی
دوشنبه
۷ خرداد ۱۴۰۳ • ۱۸ ذی القعدة ۱۴۴۵ • 27 May 2024
۸ صفحه • پنج هزار تومان • سال سوم • شماره سیصد و پنجاه و چهار
www.asrghanoon.ir

حوای انتخاباتی اصلاحات

اصلاح طلبان به دنبال قرار گرفتن در پشت یک گزینه زن برای انتخابات

- اینک تکلیف ما... **یادداشت** ۲
- تلاش فقه الاخلاق برای پاسخ به پرسش های اخلاقی **یادداشت** ۳
- دلیلی برای تاخیر در عادی سازی روابط با ایران نیست **گزارش** ۴
- رشد جمعیت باید توأم با رشد سرمایه گذاری باشد **گفت و گو** ۵
- مواجهه ای عاطفی یا آغازی بر ترمیم سرمایه اجتماعی؟ **یادداشت** ۷

اکسیژنت را بکش

«سالانه بیش از ۵۰ هزار نفر به دلیل مصرف دخانیات جان خود را از دست می دهند». این ها بخشی از صحبت های رئیس مرکز سلامت محیط کار و وزارت بهداشت جعفر جندقی است که روز گذشته عنوان کرد. مرگ روزی ۱۴۲ نفر؛ این یعنی وقتی شما این مطلب را تا پایان بخوانید، یک نفر بر اثر مصرف دخانیات جان باخته است. بر اساس اعلام وزارت بهداشت سالانه ۵۰ هزار مرگ کشور ریشه در مصرف دخانیات دارد و سن مصرف دخانیات به ۱۳ سال رسیده است. این اعداد و ارقام دلهره آور باعث شده تا طرح آزمایشی وزارت بهداشت با نام «قلیان اکسیژن» برای جایگزینی باقلیان های دخانی اجرایی شود.

طرح آزمایشی که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که این روزها از آن حرف می زند، در سال ۱۳۸۶ آ به عنوان جایگزین قلیان میوه ای و دخانی در سطح سفره خانه های سنتی کشور، با حضور جمعی از مقامات سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری در سفره خانه سنتی تهران آغاز شد. اردیبهشت امسال نیز با مطرح شدن دوباره موضوع قلیان اکسیژن وزارت بهداشت اعلام کرد که این طرح مطالعاتی به صورت آزمایشی تحت نظارت وزارت بهداشت با هدف کاهش مصرف قلیان دخانی در ۱۰ استان کشور عملیاتی شده است.

حوای انتخاباتی اصلاحات

اصلاح طلبان به دنبال قرار گرفتن در پشت یک گزینه زن برای انتخابات برخی از طیف های تندرو جریان اصلاحات تاکید دارند برای این دور از انتخابات ریاست جمهوری باید یک زن از سوی اصلاح طلبان در انتخابات نام نویسی کند و جریان اصلاحات در پس او قرار بگیرد.

جریانات سیاسی اعم از اصولگرا و حزب اللهی، اصلاح طلبان و معتدلین و مستقلین، نشست های خود را با فوریت و پرفشار آغاز کرده اند. بی گمان انتخابات ریاست جمهوری بر خلاف دیگر انتخابات، موضوعی نیست که جریانات سیاسی بخواهند به آسانی از آن چشم پوشی کنند.

طبق اخباری که به خبرنگار سیاسی تابناک رسیده، اصلاح طلبان می خواهند روز یکشنبه ۶ خردادماه با موضوع انتخابات ریاست جمهوری دوره چهاردهم جلسه فوق العاده برگزار کنند. البته آنها در نشست مجازی روز پنجشنبه خود (۳ خردادماه) ورود مقدماتی خود به انتخابات را کلید زدند.

دفاتر سیاسی احزاب مطرح اصلاح طلب همچون اعتماد ملی، مردم سالاری، اراده ملت، کارگزاران سازندگی، ندای ایرانیان، نیز جداگانه جلسات خود را با موضوع انتخابات ریاست جمهوری آغاز کردند.

بنا بر اطلاع خبرنگار تابناک، هنوز رسماً گفت و گو نهاد های انتخاباتی اصلاح طلبان با نامزدها آغاز نشده است؛ اما برخی اخبار، حکایت از کاندیداتوری علی لاریجانی، رئیس مجلس شورای اسلامی در دوره های هشتم تا دهم، محمد رضا عارف، رئیس بنیاد امید ایرانیان و معاون اول دولت اصلاحات، اسحاق جهانگیری، معاون اول دولت حسن روحانی و عبدالناصر همتی، کاندیدای دوره سیزدهم ریاست جمهوری دارد.

منابع خبری به تابناک خبر دادند که برخی از طیف های تندرو جریان اصلاحات تاکید داشتند برای این دور از انتخابات ریاست جمهوری باید یک زن از سوی اصلاح طلبان در انتخابات نام نویسی کند و جریان اصلاحات در پس او قرار بگیرد و در مصادیق هم به شهیدندخت ملاوردی و معصومه ابتکار رسیده اند.

برخی از شخصیت های اصلاح طلب و اعضای احزاب این جریان سیاسی، البته در گفت و گو با خبرنگار تابناک از رایزنی ها با محمد جواد ظریف، وزیر سابق امور خارجه، و محمد جواد آذری جهرمی، وزیر ارتباطات دولت دوازدهم خبر می دهند. در روزهای اخیر نیز در برخی از رسانه های این جریان، به این موضوع پرداخته شده است.

باید دید، سرانجام ۱۰ تا ۱۴ خردادماه کدام چهره اصلاح طلب به سمت خیابان فاطمی تهران می رود تا برای انتخابات ثبت نام کند!

مردم از جان و دل حامی اسلام سیاسی اند
صفحه ۳

شهادت سازۀ بحران گیرانقلاب اسلامی
صفحه ۲

«قیمت گاز»، اهرم توسعه صنعتی در جنوب غرب آسیا
صفحه ۵

ایران نظم دریایی امریکا و اسرائیل را درهم کوبید
صفحه ۴

کسب ۲ مدال طلا، ۱ نقره و ۱ برنز توسط آزادکاران جوان

رقابت های بین المللی کشتی آزاد جوانان جام نوگزار اسخیرلی روزهای ۵ و ۶ خردادماه در شهر گوری کشور گرجستان برگزار شد و در پایان تیم ۵ نفر ایران به ۲ مدال طلا، ۱ مدال نقره و ۱ مدال برنز دست یافت در این مسابقات ابوالفضل رحمانی و امیررضا دلیری در اوزان ۸۶ و ۹۲ کیلوگرم به مدال طلا دست یافتند، علی کرم پور در وزن ۷۰ کیلوگرم صاحب مدال نقره شد و یاسین طیبی در وزن ۶۱ کیلوگرم به مدال برنز رسید.

شهادت سازه بحران گیر انقلاب اسلامی

/ محسن مهاجرنیا

است. در سطح اول انقلاب اسلامی از نقطه صفر شروع شده در قالب یک نهضت انقلابی از سال ۱۳۲۳ آغاز شده و در بهمن ۱۳۵۷ این مرحله را به پایان رسانده است. با این تجربه به یک مرحله‌ای از بلوغ رسید که توانست وارد مرحله بعدی بشود و با معماری و مهندسی دقیق شاهکار «نظام‌سازی» و نهادپردازی را آغاز کند و قواعد سبک زندگی اسلامی و زیست جهان آینده خود را قانون‌مند کند. در مرحله تطوری و استکمالی بعدی در گام سوم توانست شالوده «دولت اسلامی» را برقرار نماید تا با اقتدار بتواند گام‌های «جامعه‌سازی» و «تمدن‌سازی» را هم طی کند این سطح کلان اول نظریه فرآیندی و استکمالی است.

حجت الاسلام والمسلمین مهاجرنیا در بیان سطح دوم نظریه استکمالی گفت: بیش از چهار دهه تجربه زندگی در دولت اسلامی با همه فراز و نشیب‌هایش بر اساس همین نظریه، انقلاب اسلامی توانسته است مسیر استکمالی خود را طی کند. در چارچوب نظام مردم سالاری دینی، مسیر عبور از «دولت موقت ملی گراها»، به سمت دولت نافرجام «بنی‌صدری‌ها» و «دولت انقلابی رجائی»، «دولت سازندگی»، «دولت اصلاحات»، «دولت عدالت و مهرورزی»، «دولت اعتدال» و «دولت انقلابی» را طی کند، رویکردهای سیاسی و جناحی، معمولاً دوره استقرار دولت مورد نظر خود را دوره شکوفایی و توسعه می‌دانند و دوره حاکمیت دولت جناح رقیب را دوره افول و نزول انقلاب می‌پندارند. اما نظریه استکمالی معتقد است انقلاب اسلامی در میان همه این تجربه‌ها و پوست‌اندازی‌ها به سمت کمال خود که ساختن تمدن نوین اسلامی است، در حال حرکت است و همان طوری که مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم فرمودند: «انقلاب اسلامی پس از نظام‌سازی، به رکود و خموشی دچار نشده و نمی‌شود و میان جوش انقلابی و نظم سیاسی و اجتماعی تضاد و ناسازگاری نمی‌بیند، بلکه از نظریه نظام انقلابی تا ابد دفاع می‌کند.»

عضو هیأت علمی گروه سیاست پژوهشگاه افزود: ملت ایران در طول چهل و پنج سال گذشته توانسته است بر اساس ایمان و اعتقاد و توکل به خداوند از میان حوادث سخت و طوفان‌های سهمگین به سمت اقتدار امروز برسد و با همه مشکلات در عملیات «وعده صادق» و قدرت‌نمایی جریان مقاومت در منطقه، تاریخ‌سازی و تمدن‌سازی می‌کند.

عضو هیأت علمی گروه سیاست پژوهشگاه افزود: تحریم‌های بین‌المللی علیه انقلاب اسلامی به حدی است که حتی کشورهای دوست و کشورهای قدرتمندی مانند چین و روسیه نیز هم توان عبور از آنها را ندارند. آنها علیرغم تمایل به تجارت با ایران، قادر به پرداخت پول آن نیستند. جالب است برخی از کشورها حتی قبل از اعلام عزای عمومی در ایران، در کشورهای خود اقدام به عزاداری برای شهدای حادثه سقوط بالگرد ریاست جمهوری در ایران نمودند اما آنها به دلیل تحریم‌ها قادر به پرداخت پول نفت و سایر کالاهای خریداری شده از ایران نیستند.

وی در ادامه افزود: من درصدم بیان این مهم هستم که علل استحکام انقلاب اسلامی در کوران حوادث بزرگ چیست؟ چه سازه‌های مقاوم بحران‌گیری، انقلاب اسلامی را پابرجا، مانا و پایا کرده است؟ چه حقیقتی در ورای این انقلاب وجود دارد که در سخت‌ترین بحران‌ها امام خمینی(ره) به ملت ایران قوت قلب می‌داد که «این انقلاب زنده است» و مقام معظم رهبری(مدظله العالی) در روز سخت حادثه شهادت رئیس‌جمهور و وزیر خارجه و همراهان فرمودند: «ملت ایران نگران و دلواپس نباشند هیچ اختلالی در کار کشور به وجود نخواهد آمد.»

رئیس اندیشکده مطالعات انقلاب اسلامی طلوع مهرافزود: با وجود مشکلات، ملت ایران با اتکاء به ایمان و الطاف الهی همواره با نوعی آرامش و اطمینان خاطر به مسیر خود ادامه داده است؛ گویی خداوند متعال حافظ و نگهدار انقلاب است و ضمانت کرده که آن را به صاحب اصلی یعنی حضرت ولی‌عصر(عج) برساند. گویا ملت ایران پذیرفته است که مصیبت‌ها، مشکلات حکم غربالگری و خالص‌سازی انقلاب را دارد تا در فرآیند زمان آن را به‌روزرسانی کند. این مشکلات فرصتی برای آزمایش و امتحان الهی است تا ما خودمان را اصلاح کنیم.

وی با اشاره به مطالبی از کتاب «نظریه فرآیندی انقلاب اسلامی» خود گفت: نظریه فرآیندی را مقام معظم رهبری ارائه دادند. ایشان معتقدند انقلاب اسلامی با همه فراز و فرودش سیر قهقهرنا ندارد، روبه عقب نمی‌رود و درجا هم نمی‌زند بلکه در دو سطح به صورت استکمالی سیر صعودی دارد و همین هم باعث مانایی و ماندگاری و پویایی و پایایی انقلاب شده

شهید امیر عبداللهیان

/ علی‌مهدیانی

آمریکا و اروپا میدانند، در ساحت مصلحت‌البتّه به ظاهر به شدت مصلحت‌گرا است اما این مصلحت‌گرایی بیشتر ابزار او است برای توجیه داخل برای همراهی با او.

■ جریان دیپلماسی غیر منعطف و خشک:

این جریان هم طیفی است برخی از طیف‌های آن از حکمت و عقلانیت بهره کمی برده‌اند ولی عمدتاً مشکل این جریان، نفهمیدن مصلحت و انعطاف است. اینها البته عموماً در این سال‌ها به عنوان نقاد جریان مقابل عمل کرده‌اند. این جریان دولت ریسی را در حوزه دیپلماسی ادامه دولت روحانی میدانستند، در ماجرای برجام با اصل مذاکرات مخالف بودند نه فقط نتیجه آن، ایده موشکباران اسرائیل را از ابتدای طوفان الاقصی دنبال میکردند، تهمت خیانت به دیپلمات‌های زمان روحانی می‌زدند و ...

■ دیپلماسی انقلابی:

سبک شهید امیر عبداللهیان در این مدت کوتاه سه ساله در تاریخ ایران از این جهت بی‌نظیر است. اولاً با همه وجود، ملاک او عزت و هویت بود و به همین سبب کاملاً مدد ایران در همه حوزه‌های مختلف میشد نه یک گرفتاری برای دیگر بخش‌ها. ثانیاً فهم او از جغرافیای جدید قدرت در دنیا و مزیت‌های ایران باعث می‌شد روش‌های او منبج شود. ثالثاً با این شرایط دیپلماسی برای او حقیقتاً یک میدان مقدس و معنوی میشد لذا شبانه روزی و حداکثری در این صحنه تلاش می‌کرد. او دیپلمات ملت ایران بود و همزمان دیپلمات اصلی جبهه مقاومت و این دو را تقویت کننده هم می‌دید. رابعاً او بسیار تیزهوش و منعطف بود به همین دلیل هم، جریان خشک و غیر منعطف او را زیر بار نقد جدی میگرفت، اما او با همین تیزهوشی از تله‌های مختلف کشورهای غربی عبور میکرد.

به نظر دربار شهید امیر عبداللهیان و سبک او در مدیریت و اجرای دیپلماسی انقلابی باید بسیار اندیشید و بسیار نوشت. اینکه چگونه چنین مدیری تربیت شد، و چگونه در سخت‌ترین شرایط روش‌های او در کوتاه مدت منبج بود نیز باید بیشتر اندیشید.

در سطح راهبردی نه، اما در ساحت اندیشه عده‌ای، و همینطور سطح اجرا و سبک کنش مدیران سیاست خارجه وجود دارد. از بیان‌شان و انتخاب طرف تعامل‌شان و تعجیل یا تانی‌شان، یا تمرکز بر موضوعات تا حتی زبان بدن و لحن و ...

نکته دوم در شناخت و توصیف شرایط. فهم جغرافیای قدرت و عناصر اصلی تعیین‌کننده و روابطشان با ما و فرصت‌ها و مزیت‌های ما و قواعد حاکم بر عالم سیاست و امثالهم.

مثلاً کسی که دنیای امروز را دنیای گفتگو و مذاکره بداند، مناشی قدرت را چه نظامی چه غیر نظامی، خرج گفتگو می‌کند. در واقع میدان را پشتیبان گفتگو میدانند. این خط را شما در دهه شصت و سبک سیاست «جنگ جنگ تا یک پیروزی» ببینید، قصه مجمع عقلا و تا بعد از آن. در جهت دیگر یک جریان، دنیای امروز را دنیای قدرت میدانند و دیپلماسی و گفتگو را اصالت نمی‌دهد بلکه از آن بهره می‌برد برای نقد کردن آنچه در میدان به دست می‌آید، و برای استفاده از ابزار دیپلماسی به عنوان یک روش اعمال قدرت، مثل تهدید و تطمیع و ...

نکته دیگر فهم انعطاف و مصلحت است. که شما را مثل ماهی لیز میکند، قدرت و توانمندی و انعطاف و ابتکار عملتان را زیاد می‌کند. برای آنکه به هدف و منظوراتان برسید و طرف‌های مقابل با قواعد و حقوق موجود دنیا، مانعتان نشوند بلکه شما از همان امور در جهت مقاصدتان بهره ببرید.

ما سه جریان در حوزه سیاست خارجه به صورت فعال داریم. اگر چه اینها طیف هستند اما سه عنوان کلی را می‌توان برای این سه جریان در نظر گرفت:

■ جریان دیپلماسی التماسی:

این جریان در نظر و سبک اقدام، منفعت را بر هویت و عزت مقدم می‌کند، در ساحت حکمت قدرت‌های دنیا را منحصر در

نشست بزرگداشت شهادت سیدالشهدای خدمت و یارانش در کرسی آزاداندیشی مجمع هماهنگی پیروان امام (ره) و رهبری استان قم و اندیشکده مطالعات انقلاب اسلامی طلوع مهر به صورت حضوری و مجازی برگزار شد.

حجت الاسلام والمسلمین محسن مهاجرنیا عضو هیأت علمی گروه سیاست پژوهشگاه در این نشست با تسلیت شهادت رئیس‌جمهور و همراهان گرامی ایشان، گفت: مجموعه حوادثی که در طول چهل و پنج سال بر انقلاب اسلامی گذشته، علت‌تأمه‌ای برای سرنگونی هر نظام و انقلابی بوده‌اند. این ادعای شعاری نیست، اقتضای قاعده عقلی علیّت است، اما چرا مجموعه این علل که هر کدامش به تنهایی برای سرنگونی یک نظام کافی است، در روند این انقلاب کارساز نشده است؟ آیا قاعده علیّت اثر خود را از دست داده است؟ یا سازه‌های مقاوم بحران‌گیر انقلاب اسلامی اثر علل را خنثی کرده است؟ آیا شهادت سازه بحران‌گیر انقلاب و نظام اسلامی است؟

وی افزود: مرور وقایع ۴۵ سال گذشته انقلاب، گویای این واقعیت است که هیچ کشوری به اندازه ایران طعم تلخ چنین حوادثی را نچشیده است؛ بحران سیاسی گروه‌ها، انواع توطنه‌ها و کودتاها، حمله نظامی، جریان جنگ داخلی منافقین و خروج اولین رئیس‌جمهور علیه انقلاب، شهادت ۷۲ تن از شخصیت‌های برجسته نظام در یک بمب‌گذاری، شهادت رئیس‌جمهور و نخست‌وزیر در یک انفجار، گرفتاری در یک جنگ تحمیلی هشت ساله بین‌المللی، تحریم‌های بین‌المللی گسترده و ... همه این بحران‌ها نتوانسته‌اند مانع حرکت روبه جلوی انقلاب اسلامی شوند.

دیپلمات‌ها مجری و عاملند، نه سیاست‌گذار و تعیین‌کننده راهبردها. اما پیش‌بردن آن راهبردها در عمل، توانمندی می‌خواهد و هنر. هنر دیپلمات انقلابی.

برخی دیپلمات بودن و انقلابی بودن را با هم قابل جمع نمی‌دانند و دیپلماسی انقلابی را واژه‌ای خودمتناقض می‌دانند. به نظرم جذابیت اصلی انقلاب و معجزات آن را در همین مفاهیم به ظاهر خودمتناقض دنبال کنید. جمهوری اسلامی، آزاداندیشی دینی، علم دینی، وحدت حوزه و دانشگاه، جنگ مقدس، نماز سیاسی عبادی، و ...

من حداقل سه جریان دیپلماسی مهم در سپهر سیاست خارجه بعد انقلاب میشناسم. کانونهای اختلاف این سه جریان چیست؟

نکته اول در مناسبت اراده ایران با دنیای پیرامون است. برخی کانون اصلی تصمیم‌گیری‌شان منفعت ملی است، برخی کانون اصلی تصمیم‌گیری‌شان عزت است. این دو با هم لزوماً مطابق نمی‌افتد، مثل اینکه کسی به شما بگوید تابع من باش تا شکمت را سیر کنم. هویت خود را رها کن تا فلان جایگاه را داشته باشی. خروجی این سبک تعامل همان است که با عنوان «دیپلماسی التماسی» می‌شناسیم.

اینک تکلیف ما...

/ مرضیه عاصی

۱. چقدر روایت نکردیم و دشمن کرد؟! چقدر در خواب غفلت ماندیم و دشمن بیدار ماند؟! چقدر در حواشی ماندیم و مشغول مسائل فرعی شدیم و دشمن وارد مسائل اصلی شد و به جای ما تصمیم گرفت؟! چقدر کج‌روایت‌ها جای روایت‌های واقعی قرار گرفت؟! چقدر بهشتی‌ها، رجایی‌ها، باهنرها، حاج قاسم‌ها و ... را روایت نکردیم تا دشمن جای شهید و جلا را عوض کرد. اکنون در این برهه از زمان تکلیف ما چیست؟

۲. اکنون که آهنگ نقاره‌خانه شهدای عزیزمان، به صدا درآمده و ما را از خواب غفلت بیدار کرده است، برای ادامه راه‌شان، باید گفتمان آنها و الگوی مدیریت کم‌نظیرشان را به دنیا مخابره کنیم. گفتمان آن مردان خدا چه بود؟ آنها خود را درگیر مسائل حاشیه‌ای، محدودیت‌ها، طلعه‌ها، تهمت‌ها و دشمنی‌ها نمی‌کردند، به فرموده رهبر فرزانه‌مان در پیام تسلیت رئیس‌جمهور و همراهانش، «رئیس‌ی عزیز خستگی نمی‌شناخت. در این حادثه‌ی تلخ، ملت ایران، خدمتگزار صمیمی و مخلص و با ارزشی را از دست داد. برای او صلاح و رضایت مردم که حاکی از رضایت الهی است بر همه چیز ترجیح داشت، از این رو آزرده‌گی‌هایش از ناسپاسی و طعن برخی بدخواهان، مانع تلاش شبانه‌روزی برای پیشرفت و اصلاح امور نمی‌شد.» آنها قهرمانان شجاع قدرتمندی بودند که باید برای افراد جامعه تصویر شوند.

۳. حرکت به سمت ظهور وابسته به حیات مادی آدم‌ها نیست، بلکه حیات اجتماعی و جریان‌ها و گفتمان آنها مهم است، بنابراین وقتی انسان‌های خدوم و مخلص شهید می‌شوند، قدرت‌جریان‌سازی و حیات‌بخشی اجتماعی‌شان بیشتر می‌شود. گفتمان خادم‌الرضا، برقراری عدالت و از بین بردن فقر و محرومیت‌زدایی از مناطق محروم بود و تا آخرین لحظه حیاتش خودش را به این مناطق رساند و فدایی این راه شد، ما الان باید علاوه بر حفظ وحدت و انسجام کامل، در راه اعتلای فرهنگ و گفتمان این شهید گام برداریم و از شیطنت‌بازی‌ها و صدای بوق‌و‌کرنای دشمن نهراسیم و از القای ناامیدی و آشفستگی کشور از طرف آنها پا پس ننهیم و با نیرویی مضاعف در میدان کارزار تبیین و عمل، صبورانه و شجاعانه بایستیم که «وَاللّٰهُ مَعَ الصّٰبِرِیْنَ». مسیر، پیچیدگی‌های عجیبی دارد و مستقیم نیست، این همان صراط است که استقامت می‌خواهد و آنها مصداق «صِرَاطَ الَّذِیْنَ اَنْعَمْتَ عَلَیْهِمْ» شدند. شهادت در روز ولادت امام رضا برای خادم‌الرضا نشان از «نعمت ولایت» در وجودش بود. او شهید بود که شهید شد، پس قدر نعمت ولایت را بدانیم و مانند شهدای عزیزمان سوار بر کشتی ولایت بشویم که همه سعادت‌ها در کشتی اوست.

۴. این برهه از زمان، عصر معجزات واضح و شفاف نیست، بلکه عصر معجزات چند بعدی است، عصر ابراهیم نیست که به آتش برود و آتش سرد شود؛ عصر عیسی نیست که مرده زند شود و عصر موسی نیست که عصایش ازدها شود و طناب‌های ساحران را ببلعد و یا بر دریا افکند و از نیل گذر کند، عصر ما عصر عصرهاست. عصرها همه عصرهاست، یعنی بهترین هر عصری در عصر ما هست عصر ما ترکیب اعصار است پس از آتش زنده برخواهند گشت، مرده‌ها حیات می‌یابند و از نیل‌ها عبور خواهند کرد، اما فقط صاحبان بصیرت توان ادراک ترکیبی و عصرهای امروزی را دارند، پس بصیرت‌افزایی کنیم.

۵. معادله حرکت جریان اسلام فرای محاسبات مادی ماست. صف اول و آخر ندارد. هنرمندان صاحب‌مقام را خدا به ما نشان داد. صف اولی‌هایی که وابسته شائیت‌ها، قدرت‌ها و ثروت‌ها نشدند؛ در معرض بالاترین جاذبه‌های نفسانی و دنیایی قرار گرفتند، اما جاذبه ایمان توحیدی آنها بر همه چیز غلبه کرد. اینان یا زیست‌شان معنای حقیقی مجاهد زاهد را برای ما روایت کردند. زهد در کنج عزت‌گزیدن یا وابسته دنیا نشدن نیست، زهد در دل حرکت‌هاست. جاذبه‌ها و امکانات را ببینی و توقف نکنی، مقصد را ببینی و حرکت کنی. در جاده جاذبه‌ها هم باشی، دچار سکون نمی‌شوی، پس فریفته ذخیره‌های دنیوی نشویم تا از قافله شهدا عقب نیفتیم.

تلاش فقه‌الاخلاق برای پاسخ به پرسش‌های اخلاقی

/ امیر غنوی

حجت‌الاسلام و المسلمین امیر غنوی، عضو هیأت علمی گروه اخلاق پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی در نشست علمی «فقه اخلاق و عرصه‌های نوپدید ناظر به قرآن» با بیان اینکه فقه نظام‌نامه اداره جامعه و برنامه زندگی انسان در عرصه‌های مختلف است، گفت: فقه شیعه مراحل بسیاری را طی کرده و دستاوردهای گران قدری دارد؛ اما دامنه این تفقه به عرصه خاصی محدود شده و تمامی عرصه‌های حیات آدمی را دربرنگرفته است.

وی افزود: اولین بار در آیه «فَر»؛ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِئْتُهُ طَائِفَةٌ لِيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ؛ از ما خواسته‌اند همگی دنبال جهاد و کارهای دیگر نرویم و برخی دنبال تفقه در دین بروند و وقتی تفقه را آموختند به سمت مردم بروند و آنان را آگاه کنند و انذار دهند. تفقه در دین ریشه اصلی فقهات در فضای دینی است که چند عنصر معنایی در آن هست؛ اول فقه که با فهم فرق دارد یعنی فقه به فهمی گفته می‌شود که بر اثر تامل به دست می‌آید و انسان با اندیشه به فهمی فراتر از فهم سطحی می‌رسد. تفقه در جایی است که می‌توانیم لباس فقه را بر تن افکار خود بپوشانیم. بنابراین از ما تفقه در مجموعه دین را خواسته‌اند نه فقط احکام را، ولی آنچه امروز در فقه به صورت مصطلح وجود دارد پرداختن به احکام فقهی و شرعی است، در حالی که آیه مفاد وسیع در تمامی حوزه‌های دینی از جمله اخلاق دارد.

عضو هیأت علمی گروه اخلاق پژوهشگاه با بیان اینکه در فقه‌الاخلاق مراد ما اصطلاح رایج تفقه نیست و قصد بازگشت به اصطلاح قرآنی است. لذا تفقه در اخلاق تاملی است که انسان را از سطح به عمق می‌رساند، ادامه داد: رکن دیگر واژه فقه الاخلاق، اخلاق است و اخلاق هم در سنت مسلمین عینا در تلقی غربی مشابهی ندارد. اخلاق در فضای مسلمین گفت‌وگو از چگونگی تحول انسان به سمت صفات مثبت یا منفی است و این موضوع در مباحث اخلاقی غرب مطرح نیست.

غنوی با بیان اینکه اخلاق در فضای فکری امروز اصطلاحی متفاوت و بر ارزش‌ها و گفت‌وگو در مورد بایدها و نبایدها متمرکز است، گفت: وقتی این دو واژه را کنار هم قرار دهیم، مراد از «فقه‌الاخلاق» فقط پرداختن به کتب اخلاقی نیست، بلکه مجموعه آموزه‌های دینی، حرف‌هایی در گفت‌وگوهای مسلمین و هم حرف‌هایی در حوزه مباحث مطرح شده در غرب دارد و قرآن و روایات در هر دو عرصه حرف برای گفتن دارند و فقه‌الاخلاق تلاش می‌کند تا پرسش‌هایی را که اخلاقی تلقی می‌کنیم و رد و اثری از آنها را که در منابع دینی وجود دارد پاسخ دهیم.

■ لزوم انس با همه آیات قرآن

وی با تأکید بر انس با همه آیات قرآن، گفت: برای دستیابی به آموزه‌های فقه اخلاق قرآن کریم باید سلسله مواردی را مورد توجه قرار دهیم از جمله نگاه جامع و کامل و منظومه‌ای به

قرآن کریم، زیرا نگاه یک‌بعدی ممکن است مشکلاتی را در مسیر تحقیق ما ایجاد کند. باید حوصله کرده و سوالات خود را آرام آرام به قرآن کریم عرضه کنیم و با پرهیز از تفسیر به رای، جواب سوالات را از قرآن بیابیم؛ الان ملاحظه کنید ببینید که در سایه تلاش‌های مرحوم صفائی حائری با چند آیه، طرح فقه‌الاخلاقی ارائه کرده‌اند لذا عرصه فقه‌الاخلاق زمینه‌ای است که از این نوع ظرافت‌ها در آن زیاد است و پرهیز از تعجیل و افتادن در وادی تفسیر به رای در استنطاق این موارد از قرآن کریم بسیار مهم و ضروری است.

غنوی تصریح کرد: همیشه نسبت قرآن با روایات نوعی نسبت تکمیلی است یعنی قرآن به ما چارچوب و کلیات و طرح کلی را عرضه می‌کند ولی تطبیق و اجزا و ظرافت‌های آن از روایات قابل استفاده است لذا آشنایی و تسلط بر هر دو لازم است. حجم روایات اخلاقی کمتر از مجموعه آیات و روایات احکام نیست ولی در این زمینه کار خیلی کمی شده است در حالی که زمینه فعالیت بکر زیادی هم وجود دارد و در آغاز راهی هستیم که ده‌ها سال می‌توانیم از آن بهره علمی مناسب بگیریم.

■ ادعیه؛ منبع فقه اخلاق

عضو هیأت علمی گروه اخلاق پژوهشگاه اضافه کرد: ادعیه ائمه(ع) یکی از منابع مهم اخلاقی است و اگر بخواهیم با روش امروزی این ادعیه را چاپ کنیم، شامل بیش از ۱۰ جلد کتاب قطور خواهد شد و این بخشی از گنجینه روایات در حوزه اخلاق است؛ اگر تحف‌العقول، غررالحکم و نهج‌البلاغه و کتب دیگر از این زاویه بررسی شوند، بهره زیادی برای ما خواهند داشت و از همه بزرگتر قرآن کریم است. قرآن چارچوب اصلی را ارائه می‌دهد و کلید فهم روایات است و ظرافت روایات را هم بهتر خواهیم فهمید.

دانشیار اخلاق پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با بیان اینکه یکی از عرصه‌ها برای تربیت به خصوص تربیت کودکان و فرزندان این است که غایت و هدف مطلوب در تربیت فرزند چیست، اظهار کرد: این سؤال بسیار مهم است، زیرا هدف به همه تدابیر ما خط و جهت می‌دهد و اگر ما وضع مطلوب در تربیت آدمی و نقاط کلیدی اصلی را تنظیم و تدبیر کنیم بقیه به خوبی تدبیر خواهد شد. دقیق‌ترین حرف این است که بگوییم ویژگی‌های اصلی، کلیدی و انسان‌ساز کدام‌اند که سبب هدایت انسان می‌شوند. به تعبیر دیگر سؤال اصلی در نظام مسائل تربیت

مردم از جان و دل حامی اسلام سیاسی‌اند

/ محمد عرب صالحی

■ قیام ملت ایران در تجلیل از شهدای حادثه جانسوز شهدات ریاست‌جمهور و همراهان از نگاه دیگر:

همزمان با شروع انقلاب اسلامی به رهبری امام خمینی(ره)، طیفی متشکل از روحانیان و مسلمانان طرفدار اسلام فردی مکرر در این ایده دمیده‌اند که وظیفه یک مسلمان عمل به دستورات اصیل اسلام و کسب سعادت اخروی است و مسائل اجتماعی اموری عقلایی و عرفی است که نسبتی با دین ندارد و دخالت در مسائل اجتماعی از شئون دینداری یک انسان نیست.

همزمان روشنفکران سکولار هم اساس دین را جدای از سیاست دانستند و هر دو جریان دخالت دین در سیاست و امور اجتماعی را موجب افول دین و دینداری در جامعه می‌دانند و معتقدند با دخالت دین در سیاست و دخالت متولیان دین در مناصب و امور سیاسی از منزلت هر دو کاسته می‌شود.

امام خمینی(ره) با مجاهدات فراوان و با تأییدات الهی توانست این دو جریان را تا حدودی منزوی کند. پس از رحلت ایشان هر دو جریان فوق، مجدداً به صحنه آمده و هر از چندگاهی در این ایده خطرناک می‌دمند.

گر چه این جا هم به مدد تدبیرهای رهبری معظم و تأییدات غیبی مکرر شکست خورده‌اند اما باز هم داریم روحانیان و غیر روحانیانی در متن حوزه و غیر حوزه که آرزو دارند زمانه برگردد به قبل از انقلاب تا روحانیت مرجعیت خودش را داشته باشد و حکومت هم برگردد به جای خود همان گونه که قبل از انقلاب بود. در توهم اینان ورود روحانیت به حکومت شأن آنان را تقلیل داده و منزلت اجتماعی آنان از دست رفته است. این گروه مدتی است حتی به فکر تأسیس تشکیلات نیز افتاده است.

در این فرصت قصد پاسخ به این نظر نیست و لذا بدون توجه به

اینکه بالای هفتاد درصد آیات قرآن آیات اجتماعی‌اند و ایده این آقایان منجر به کنار گذاشتن اکثر آیات قرآن خواهد شد و بدون توجه به این که اصل ادعای آقایان نادرست است و یک تحقیق میدانی و مقایسه شاخصه‌های دینداری در زمان قبل و بعد از انقلاب بوضوح پیشرفت ده‌ها برابری مردم در این شاخصه‌ها را نشان می‌دهد و بدون توجه به نادرستی استدلال آقایان؛ زیرا اگر استدبار مردم دلیل بر اشتباه باشد اولین بار بر حضرت امیر(ع) و حکومت چهارساله ایشان وارد است زیرا پس از حکومت حقه و اجرای عدالت توسط آن حضرت نتیجه در ظاهر و موقتا ادبار مردم به آن حضرت شد و این شد که ده‌ها سال آن حضرت را علنا بر سر منابر لعن می‌کردند و هیچکس قدرت دفاع از آن حضرت را نداشت؛ آیا رواست که بگوییم ایشان هم نمی‌بایست در سیاست دخالت می‌کرد؟

صرفنظر از همه این امور اکنون با گذشت ۴۵ سال از انقلاب اسلامی ناراستی این ایده در نظر و عمل رنگ باخته و باطل شده است. در حادثه جانسوز اخیر همه شهدا از ریاست‌جمهور عزیز گرفته تا امام جمعه معتبر و مردمی تیریز بعنوان دو نماد شاخص از روحانیان حکومتی و جانفدای رهبری و وزیر خارجه تا استاندار جوان آذربایجان بعنوان دو مسئول غیر روحانی حکومتی و مقلد رهبری تا مأمورین حفاظت و کادر پرواز همه و همه عاملین حکومت و خدمتگزار اسلام سیاسی بودند. تجلیلی که از این عزیزان شهید در استانها و شهرهای مختلف شد بعد از تشییع حضرت امام خمینی(ره) یا بی‌نظیر بوده یا کم‌نظیر؛ پیام این استقبال و تجلیل پیروزی مکرر اسلام سیاسی و روحانیت سیاسی و شکست ایده جدایی دین از سیاست و شکست ایده جدایی روحانیت از سیاست است. ثابت شد مردم اگر از مسئولین

معدنی برای نوادینسی دینی

چیست؟ آنچه از ما برمی‌آید، هدایت افراد است ولی در نهایت افراد انتخابی می‌کنند.

■ برخاستن برای خدا

غنوی بیان کرد: خیلی از اوقات ما دنبال کارهای فکری می‌رویم ولی برای تفنن کار انجام می‌دهیم تا برای هم تعریف کنیم و پرستیژ بگیریم ولی گاهی کوتاهی عمر را فهمیده‌ایم و احساس می‌کنیم فرصت در حال از دست رفتن است؛ اولین دستور برخاستن و دومین دستور، برخاستن و قیام برای خداست؛ ما انسان‌ها برمی‌خیزیم ولی انگیزه‌های مختلفی مانند تبعیت از اوامر زن و بچه و دیگران و انگیزه مادی و کسب پول و ... ولی آیه تأکید دارد که برخاستن شما باید برای خدا باشد.

وی اضافه کرد: قرآن کریم فرموده است: إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَّصُوا بِالْحَقِّ وَتَوَّصُوا بِالصَّبْرِ. یعنی انسان‌ها نیاز دارند که همدیگر را به حق و صبر توصیه کنند یعنی در مواردی راه حق را گم کرده‌ایم و دیگری به ما نشان می‌دهد و در مواردی راه را درست تشخیص داده‌ایم ولی در این مسیر، کم آورده‌ایم و نیاز به صبر داریم. در ادامه هم فرموده است: ثم تتفكروا. تفکر در اینجا دوی درد است و نه پزدادن. می‌پرسیم و می‌جوییم چون دوی درد ما است.

غنوی با بیان اینکه انسان با رعایت این آیه می‌تواند به همه خوبی‌ها برسد، گفت: اگر واقعا دنبال حل مشکلات هستیم باید به با خیزیم یعنی سختی و بار و کار لازم است و گرنه کسی که آماده اقدام نیست بی‌جهت سخن می‌گوید؛ آیه تأکید می‌کند که دیگری را هم همراه خودت کن تا گره‌ها زودتر باز شود. پس یک آیه قرآن کلید مشکل‌گشای بزرگی برای حل مشکلات اجتماعی است.

سوختن و ساختن

/ محمدجواد رودگر

روزهای سخت و توأم با اشک و دلستگی را سپری می‌کردیم روزهای پر التهاب و چالشی، روزهایی که یکبار دیگر جامعه اسلامی در بوتۀ امتحان و میدان آزمایش قرار گرفت تا از سوختن رئیس‌جمهورش ساخته شود، آری «سوختن» برای «ساختن» و بلکه «گداختن» برای «پختن» یعنی «گداختگی» یکی از عناصر آسمان در زمین برای «پختگی» جامعه و بویژه جوان تا در جنگ روایت‌ها و قتلگه فضای مجازی قربانی شایعات و دروغ پردازی‌ها و وارونگی‌های امپراطوری رسانه‌های دشمن نشود. او با رفتنش دوم خردادی را در تهران بوجود آورد و سوم خردادی را در بیرجند و مشهد مقدس تا سوم خردادی در عرصه‌های دیگر یعنی آنچه «زهر» و «ولی امر» او فرمود «خرمشهرها» در پیش داریم. خرمشهر فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و ... رقم بخورد و سرنوشت جامعه اسلامی و ارزشی به سوی تمدن نوین اسلامی به حرکت سازنده و پویایی و پایایی اش ادامه دهد.

رئیس‌ی عزیز! «قربانی» شد تا نسل جدید در «قربان‌گامی» که دشمن می‌آفریند، «قربانی» نشود. در واقع آهنگ هدایت و بانگ معرفت و صلا‌ی بصیرت را در متن جامعه بلند کرد تا هوشیاری و بیداری اجتماعی به وقوع بپیوندد.

او مانند استادش شهید بهشتی و به تأسی از او «سکوت» کرد تا در شهادتش فریاد زند و مظلوم واقع شد تا در شهادتش اقتدار را به نمایش بگذارد و در واقع با سوختن و گداختن خویش باب توبه را نیز برای انسان‌های با انصاف و زلال باز کرد.

رئیس‌ی عزیز! «پیرو» «پیر راه» و مرید مُرادِ بود که توانست در یک سی‌وروت اشتدادی از پیروی و مریدی به «برادری» ارتقا یابد که رهبرش در شأن و شخصیت او فرمود: «برادری بسیار خوب بود» و این استعلا‌ی وجودی بسیار معنادار است و این‌همه از راه صدق و اخلاص که از اوصاف «آبرار» و «مُفَرِّصین» است، حاصل شد و مردان‌ خدایی که صادق و مُخْلِص هستند در راه خدمت به خلق خدا سر از پا نمی‌نشانند و خستگی در سیره و زیستار آنان راه ندارد و از همین زاویه بتدریج تکامل وجودی‌یافته و به الگویی در «مدیریت مومنانه» و اسوه‌ای در «مدیریت ولایی» تبدیل می‌شوند.

رئیس‌ی عزیز! خلأ بوجود آمده در ساحتِ خدمت و فترتِ سالهای دور، سالهای نزدیک در عرصه خدمت را با «شبیفته خدمت شدن» پر کرد و خطِ خدمتِ خالصانه را احیا و زنده کرد تا راه «رجاء» بسته نشود و از رهگذر «رجائی بودن» به «بهشتی شدن» برسد و «باهنری» را هنرمندانه در مسیر تشکیل دولت اسلامی برای تکوین جامعه اسلامی با هدف ایجاد تمدن نوین اسلامی تصویر کرده و تفسیر عملی نماید. بدین سان او حلقه اتصال با دولت خدمت شد و شهید خدمت و شاهد و شاخص خدمت گشت تا امید به حرکت زنده شده و بار دیگر جامعه اسلامی لباس یأس و ناامیدی را در آورده و لباس امید و ابتهاج را بر تن کند.

رئیس عزیز! بار دیگر عقول و قلوب جامعه اسلامی، بویژه نسل جوان را به سوی «روحانیت اصیل و متعهد» معطوف و متوجه ساخت تا «منهائون جدید» شکل‌نگیرد و بار دیگر روحانیت آگاه و خدمتگذار پرچم رهبری پیش‌رونده را بر دوش گرفته و «تز اسلام منهای روحانیت» حتی انقلاب اسلامی و نظام اسلامی منهای روحانیت، به انزوا رفته و در حاشیه قرار گرفته و به یک معنا نقد «عمل گرایانه» انقلابی ارزش گرایانه قرار گیرد. در واقع یکبار دیگر نماد روحانیت اصیل فدای ملت و قربانی خدمت شد تا هم روحانیت به بازسازی و پویاسازی خویش در رهبری جامعه در همه ابعاد بپردازد و هم جامعه اسلامی، بار دیگر «بازگشت به روحانیت واقعی» را تجربه تدریجی نماید و ترکیب صائب روحانیت و جامعه، جامعه و روحانیت، شکل و شاکله یابد.

رئیس‌ی عزیز! رفت تا خطِ ولایت و عدالت اجتماعی، راه رشد و تعالی مسیردرست خدمت بماند.

والحمدلله رب العالمین

دلیلی برای تاخیر در عادی سازی روابط با ایران نیست

در نشست سران عدم تعهد در تهران در سال ۹۱ است. آن سفر در اوج تنش میان کشور انجام شد اما روابط دو کشور قطع نشده بود.

پیش از این هم هیاتی از مجلس ایران برای حضور در نشست بین المللی به منامه سفر کرد. بعد از عادی سازی روابط ایران و عربستان سعودی در اسفند ۱۴۰۱، مقامات ایران و بحرین علیه یکدیگر موضع گیری شدید نداشتند اما هنوز روابط برقرار نشده است.

بعد از عادی سازی روابط ایران - سعودی، همه کشورهای که در حمایت از ریاض، رابطه با ایران را قطع کرده بودند (سودان، جیبوتی، مالدیو و جمهوری قمر / کومور) دوباره روابط را برقرار کردند و تنها بحرین مانده است گرچه خبرهای غیر رسمی از وجود تلاش‌های تلاش‌های میانجی‌گری‌هایی برای ادی سازی روابط ایران و منامه وجود دارد.

پوتین هم گفت میان مواضع روسیه و بحرین در بسیاری از موضوعات بین المللی، نزدیکی وجود دارد.

بحرین در سال ۹۴ و به دنبال حمله به سفارت سعودی در تهران، در حمایت از ریاض، روابط با ایران را قطع کرد و همچنان این وضعیت ادامه دارد.

با اینکه روابط دیپلماتیک ایران و بحرین قطع است اما وزیر خارجه بحرین (عبداللطیف الزیاتی) برای تسلیت گویی به تهران آمد در حالی که سفارتخانه های دو کشور در پایتخت های یکدیگر تعطیل هستند.

این نخستین سفر یک وزیر خارجه بحرین به تهران بعد از ۱۳ سال است. قبل از سفر، پادشاه و ولیعهد بحرین هم با وجود نبود روابط، درگذشت رئیسی و حسین امیرعبداللہیان را تسلیت گفته بودند.

سفر قبلی یک وزیر خارجه بحرین به ایران مربوط به حضور

■ همه مشکلات با ایران، از میان رفته اند

شیخ حمد بن عیسی آل خلیفه در دیدار با ولادیمیر پوتین رئیس فدراسیون روسیه در مسکو گفت که کشورش از عادی سازی روابط با ایران حمایت می‌کند.

وی همچنین گفت که مشکلات میان دو کشور، از میان رفته‌اند و دلیلی برای تاخیر در برقراری روابط عادی میان دو طرف نیست.

شیخ حمد بن عیسی آل خلیفه پادشاه بحرین در سفر رسمی به مسکو به سر می‌برد. به نظر می‌رسد روسیه در حال میانجی‌گری میان ایران و بحرین است.

پادشاه بحرین افزود: به صورت کلی، روابط میان همه کشورها، خوب است اما درباره حل مشکلات میان ایران و بحرین باید گفت واقعیت‌ها نشان می‌دهد مشکلاتی وجود ندارند. خدا رو شکر هیچ دلیلی برای تاخیر (در عادی سازی روابط میان ایران و بحرین) نیست. خواهان دوستی ایران برای اهل بحرین هستیم. اهالی بحرین با ایران تاریخ دارند و سفرهایی به این کشور وجود دارد. تلاش است زندگی و توسعه و تجارت به صورت مثبت گسترش یابد.

پادشاه بحرین گفت: مشکلاتی با ایران داشتیم اما هم اکنون به هیچ وجه، هیچ مشکلاتی وجود ندارد. دلیلی برای تاخیر در عادی سازی روابط با ایران وجود ندارد.

وی افزود: به صورت کلی ما به حسن همجواری با همسایگان مان فکر می‌کنیم و آنها هم بدون تردید، چنین هستند. تلاش می‌کنیم میان ما و آنها روابط طبیعی دیپلماتیک تجاری فرهنگی وجود داشته باشد. شک و تردیدی در حمایت حضرتعالی از این موضوع نیست. این موضوع از سوی اهل بحرین و از طرف شخص من مورد استقبال است.

شیخ حمد بن عیسی آل خلیفه افزود: مشکلاتی در روابط با ایران وجود داشت اما الان هیچ مشکلاتی به هیچ وجه وجود ندارد.

ایران نظم دریایی امریکا و اسرائیل را درهم کوبید

محمد اکبرزاده

محمد اکبرزاده در مصاحبه با برنامه صبح و گفتگو با اشاره به ماموریت‌های برون مرزی گفت: رهبری تاکید داشتند نیروی دریایی قدرتمند، مقتدر و فرا منطقه‌ای محسوب می‌شود و باید خارج از آب‌های سرزمینی ماموریت‌هایی را انجام دهد و از این رو نیروی دریایی با ناو شهید مهدوی لایزر مجموعه ناوگروه شهید سلیمانی - ماموریت خود را به نحو شایسته انجام داد.

وی افزود: به لحاظ ژئوپلیتیک و راهبردی و جغرافیای سیاسی، جزیره‌ای که در اختیار و اجاره امریکایی هاست را دور زدیم و نمایش قدرت را به دنیا نشان دادیم که لازم و الزامی بود.

اکبرزاده با بیان این که قدرت‌های نظامی کشورها دریا پایه است، گفت: ما خارج از دایره استثمار و استعمار قرار داریم و قصد ارتقای توان رزم را داریم.

وی با اشاره به آیه‌ای از قرآن که می‌فرماید باید خود را در قوت و قدرت و اقتدار در سطح بالایی قرار دهید، تاکید کرد ماموریت‌های نیروی دریایی در همین راستا تعریف می‌شود. معاون سیاسی نیروی دریایی سپاه درباره چشم انداز ۲۰ ساله رهبری گفت: ایشان تاکید کردند تا سال ۱۴۰۴ باید به نقطه تکمیل بازدارندگی برسیم و در این مسیر در پی زورگویی نیستیم و قصد حمله و تهاجم هم نداریم.

منطقه ما بسیار حساس و استراتژیک است و قدرت‌های دنیا که در پی استعمارگری هستند، لذا نیاز بود قدرت نمایی خود را نشان دهیم و باید تا سطح آن‌ها، قدرت دریا پایه خود را ارتقا می‌دادیم.

اکبرزاده به رادیو گفت‌وگو گفت: اقتصاد دنیا از تنگه هرمز عبور می‌کند و لذا جمهوری اسلامی ایران باید امنیت را در این خطه حفظ کند و حتی فضای روانی و میدانی را برای همسایگان فراهم آورد.

در گذشته امریکا، فرانسه و انگلیس خود را حافظ امنیت می‌دانستند ولی امروز جمهوری اسلامی ایران با عبور از مرز آبی‌های سرزمینی و مدار صفر درجه و ورود به نیم کره جنوبی، ارتش و سپاه قدرتمندی را در دریا به نمایش گذاشته است.

وی با تاکید بر این که در امنیت ایجاد شده توسط ایران همه می‌توانند به راحتی عبور و مرور داشته باشند، افزود: بعد از عملیات تنبیهی وعده صادق و ارتقای جبهه مقاومت ایران به عنوان نقطه ثقل منطقه، دیگر کشورها نیز در پی استقلال و آزادی سیاسی بودند و لذا جمهوری اسلامی می‌تواند در دریا و خط و جبهه مقاومت خود را به سطح بالاتری برساند تا مأمور آراش بخشی برای جبهه مقاومت باشد و در این راستا می‌توانیم در برابر نظام سلطه بایستیم. اکبرزاده خاطرنشان کرد: دشمن می‌خواست با فرضیه‌ای خام مردم منطقه را استثمار کند و ما با عملیات خود، آن را بر هم زدیم.

وی با بیان این که ایران در پی پدرخواندگی کشورها نیست، افزود: ما نشان دادیم نظم دریایی منطقه را امریکا و اسرائیل تعیین نمی‌کنند؛ بلکه جمهوری اسلامی این نظم را برهم می‌زند و نوید بخش مسائل اسلامی و انسانی در منطقه خواهد بود. از این رو در تغییر هندسه قدرت از غرب به شرق، ایران باید پاسخگوی نیاز کشورهای باشد که علاقمند هستند از زیر فشار نظام سلطه خارج شوند.

ایجاد کریدور و مگا پروژه‌های اقتصادی از مزیت‌های بهبود مناسبات ایران و عربستان است

مجتبی فردوسی پور

سیزدهم به خوبی انجام شد و اعتماد رهبر معظم انقلاب اسلامی را نیز به دنبال داشت. همچنین تشییع شهدای خدمت نشان داد مردم نیز از اقدامات صورت گرفته راضی بودند و سیاست خارجی کشورمان مورد پسند مردم قرار داشت.

این کارشناس مسائل بین‌الملل اشاره کرد: بعد از توافقات پکن، سعودی‌ها پیش قدم شدند و علاوه بر مذاکرات حج، در حیطه‌های سرمایه‌گذاری و مناسبات مالی، اقتصادی و تجاری انجام دادند.

وی درباره مزایای بهبود توسعه روابط ایران و عربستان بیان کرد: ایجاد کریدورهای اقتصادی و مگا پروژه‌های مختلف در سطح منطقه از جمله مهم‌ترین دستاوردهایی است که گسترش و بهبود روابط جمهوری اسلامی ایران و عربستان سعودی می‌تواند در پی داشته باشد.

فردوسی پور به اقدامات امیر عبداللہیان وزیر خارجه شهید کشورمان در دولت سیزدهم برای بهبود روابط ایران و عربستان اشاره کرد و گفت: اجرای سیاست‌های خارجی نظام جمهوری اسلامی ایران توسط دستگاه دیپلماسی دولت

برنامه «بدون خط‌خوردگی» رادیو گفت‌وگو در خصوص رایزنی قوه مجریه با ولیعهد عربستان در آستانه حج ابراهیمی با مجتبی فردوسی پور کارشناس مسائل بین‌الملل به صورت تلفنی گفتگو کرد.

مجتبی فردوسی پور با اشاره به اینکه ایران و عربستان دو کشور بزرگ منطقه هستند، گفت: ایران و عربستان هم کیش و هم دین و دارای مرز دریایی مشترک با یکدیگر هستند. این دو کشور از منظر ژئوپلیتیک نیز دارای بهترین موقعیت در سطح منطقه هستند و ایران پل ارتباطی بین کشورهای حاشیه جنوبی خلیج فارس و آسیای میانه و حوزه قفقاز محسوب می‌شوند.

وی افزود: ایران و عربستان به دلیل حضوری که در سازمان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی دارند، یکی از گزینه‌های اساسی برای توسعه مناسبات در حیطه منطقه‌ای هستند و می‌توانند محوریت افزایش تجارت را در سطح منطقه‌ای گسترش دهند تا به یک هم‌افزایی و هم تکمیلی برسند.

این کارشناس مسائل بین‌الملل در مصاحبه تلفنی با رادیو گفت‌وگو با یادآوری این موضوع که به مدت هفت سال مناسبات ایران و عربستان بد و نامناسب بود، اظهار کرد: پس از توافق پکن، ارتباطات ایران و عربستان مجدداً برقرار شده است و این نقش حوزه بین‌المللی در رابطه با تعاملات دو کشور قابل توجه است. طبیعتاً اگر مناسبات ایران و عربستان گسترش پیدا کند می‌توانیم دستاوردهای گسترده‌تر خود را در حوزه‌های منطقه‌ای از طریق تجمیع همه کشورها در چارچوب یک قالب امنیت دسته‌جمعی و تضمین‌های عدم تخاصم مشاهده کرد و لمس کنیم.

توحیدورستان

توافق هند و ایران راهگذر آمریکایی-اسرائیلی را به چالش می کشد؟

طبق گزارش نشریه «کریدل»، توافق اخیر ایران و هند برای توسعه بندر چابهار، می تواند طرح جدید ایالات متحده برای اتصال هند به اروپا از طریق غرب آسیا و فلسطین اشغالی و در نتیجه طرح ادغام تل آویو در اقتصاد همسایگان را با چالش مواجه کند. این نشریه معتقد است، این همکاری نه تنها کریدور شمال-جنوب را تقویت می کند، بلکه نفوذ ایالات متحده در منطقه را بیش از گذشته کاهش خواهد داد. این در حالی است که برخی کارشناسان، تمایل هند برای توافق با ایران را با توجه به تغییرات ژئوپلیتیکی اخیر در چارچوب سیاست آمریکا با رویکرد توقف یا کندی پیشبرد پروژه، ارزیابی می کنند.

در ۱۳ مه (۲۴ اردیبهشت)، هند و ایران برای شراکت ۱۰ ساله در راستای ایجاد یک مسیر تجاری بین سه کشور ایران، هند و افغانستان از طریق بندر استراتژیک چابهار به توافق رسیدند. این اقدام امیدها برای ایجاد کریدور هند-خاورمیانه-اروپا (IMEC) تحت حمایت ایالات متحده را تضعیف می کند که بر اساس آن هند را به اروپا، غرب آسیا و فلسطین پیوند می دهد. امضای قرارداد بلندمدت در بندر چابهار به دلیل نقش پیش‌بینی شده آن در کریدور حمل‌ونقل بین‌المللی شمال-جنوب (INSTC)، طرح گسترده حمل‌ونقل زمینی، ریلی و دریایی برای اتصال روسیه به ایران و هند، از اهمیت راهبردی برخوردار است. بدون تردید، توسعه بندر چابهار تحت توافق سه جانبه افغانستان-ایران-هند بر پویایی منطقه تأثیر خواهد گذاشت، زیرا ایران و هند مشارکت خود در افغانستان را تشدید و در مقابل، ایالات متحده و پاکستان را بیشتر منزوی خواهند کرد.

واکنش آمریکا به توافق ایران و هند در توسعه بندر چابهار و ایجاد راهگذر

نامیدی واشنگتن از کریدور ایران و هند منعکس کننده تغییر اولویت‌ها به دلیل تنظیم مجدد تاکتیک‌ها است. در ابتدا، ایالات متحده با مشارکت هند در پروژه چابهار مخالفت نکرد و معتقد بود که دلیلی با طرح چند میلیارد دلاری کمر بند و جاده چین (BRI) رقابت خواهد کرد و با گسترش نفوذ چین در اقیانوس هند و دریای عرب مقابله خواهد کرد. در همین راستا، ایالات متحده بندر ایران را به عنوان رقیب مستقیم بندر گوادر در ایالت بلوچستان پاکستان که توسط چین اداره می شود، تلقی و موضع خود در مورد بندر چابهار را ملایم‌تر کرد.

با این حال، ایالات متحده کشورهای همسایه ایران را بر آن داشت تا از هرگونه تجارت با جمهوری اسلامی ایران که در حال حاضر تحت تحریم‌های واشنگتن است، خودداری کنند. محافل سیاسی پاکستان تأکید می کنند که ایالات متحده اکنون هند را یک تهدید ژئوپلیتیکی تلقی کرده و مشارکت اقتصادی و نظامی قابل توجه بین ایران، روسیه و هند از طریق توسعه بندر چابهار و هماهنگی بعدی آن با INSTC را درک می کند.

هند و پاکستان قبلاً قراردادهای چند میلیون دلاری با ایران منعقد کرده‌اند و هند متعهد به پیوستن بندر چابهار با INSTC شده است. زاهد خان، دبیر مرکزی اطلاعات حزب ملی عوامی (ANP)، واکنش آمریکا را به کاهش اعتبار و موقعیت آسیب‌پذیر واشنگتن در منطقه در نتیجه حمایت نظامی و مالی این کشور از عملیات نسل کشی اسرائیل در فلسطین نسبت می دهد. او می گوید: «آنها نمی‌خواستند تهران کانون توجه تجارت منطقه‌ای و بین‌المللی باشد، زیرا تمام اهداف سیاست‌های آمریکا و خاورمیانه را کاملاً تضعیف می‌کند.»

پاسخ هند به دخالت‌های ایالات متحده

در همان روز اعلام توافقنامه هند و ایران، وزارت خارجه آمریکا

رشد جمعیت باید توأم با رشد سرمایه‌گذاری باشد

علی دینی ترکمانی

علی دینی ترکمانی اقتصاددان و استاد دانشگاه در مصاحبه تلفنی با برنامه «گفتگوی اقتصادی» رادیو گفت و گو درباره نقش رشد جمعیت در توسعه اقتصادی کشور اظهار کرد: یکی از عوامل بسیار مهم رشد و توسعه اقتصادی نیروی کار است که این عامل هم از دل جمعیت بیرون می آید.

وی نیروی کار و سرمایه گذاری را دو متغیر کلیدی و تعیین کننده در چارچوب نظریه‌های رشد جمعیت عنوان کرد و افزود: نسبت سرمایه گذاری به نیروی کار شاغل خیلی مهم است چون اگر نیروی کار رشد کند اما سرمایه گذاری به اندازه کافی صورت نگیرد بهره وری نیروی کار کاهش پیدا می کند. این اقتصاددان گفت: جمعیتی که رشد پیدا می کند باید دارای انواع قابلیت‌ها باشد که این مهم مستلزم تقویت سرمایه انسانی در حوزه‌های مختلف از جمله مهارت‌های کاری و تحصیلاتی است.

وی با بیان اینکه دولت‌ها باید در حوزه آموزش و بهداشت و مهارت‌ها برنامه ریزی و سرمایه گذاری کنند عنوان کرد: کشورهایمانند دانمارک و کانادا که با نرخ رشد منفی جمعیت مواجه هستند و جمعیت آن‌ها رو به پیری است از کشور ما نیرو می‌گیرند و با مهاجر پذیری، بازار نیروی کار خود را تعدیل می کنند.

دینی ترکمانی با اشاره به انفجار جمعیتی در دهه شصت و اوایل دهه هفتاد در ایران افزود: نرخ رشد جمعیت که در دهه پنجاه ۲ درصد بود یکبار به دهه شصت و هفتاد به ۸.۳ درصد رسید.

اقتصاددان برجسته کشورمان تصریح کرد: ما در حال حاضر با نیروی کار مازاد مواجهیم که این یک مزیت است اما این مزیت زمانی تحقق عینی پیدا خواهد کرد که با سرمایه گذاری‌های متناسب با نرخ رشد جمعیت همراه باشد در غیراین صورت بهره وری نیروی کار به سطح پایینی خواهد رسید و از محل سرمایه گذاری‌های جدید با نرخ رشد قابل قبول، تقاضای قابل قبولی برای نیروی کار شکل نخواهد گرفت.

وی از مازاد نیروی کار در حوزه کارهای اداری و دانشگاهی (کارهای یقه سفید) سخن گفت و افزود: ما در این قسمت حدود ۲۵ درصد بیکار داریم و دلیلش هم این است که با گسترش سیستم دانشگاهی، بازار کار را متعادل کردیم و ورود نیروی کار به بازار را عقب انداختیم.

دینی ترکمانی اظهار کرد: اگرچه نرخ رشد جمعیت در دامنه ۵.۱ تا ۲ درصدی می‌تواند نرخ رشد قابل قبولی باشد اما به شرطی که نرخ رشد سرمایه گذاری هم حداقل حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد از تولید ناخالص داخلی باشد.

در ادامه برنامه، فاطمه محمودی کارشناس حوزه جمعیت اظهار کرد: متأسفانه با اینکه بوجه مناسبی برای ساخت و تعمیر خوابگاه‌های متاهلین داده شده بود اما آنچه که باید در سطح دانشگاه‌های کشور اتفاق نیفتاد.

وی افزود: متأسفانه وقتی زوجین از شرایط بانک برای دریافت وام ازدواج شکایت می‌کنند بانک مرکزی نمی‌پذیرد و بحث ضمانت و غیره را به صلاحدید خود بانکها واگذار می‌کند.

کارشناس حوزه جمعیت گفت: فرزندآوری یک موضوع چند وجهی است و عوامل مختلفی اعم از عوامل اقتصادی و فرهنگی در آن دخیل هستند.

محمودی در رادیو گفت و گو عنوان کرد: بر اساس پیمایش و پژوهش عمیقی که صورت گرفته یکی از دغدغه‌های اصلی و ترس بانوان از فرزندآوری بحث تربیت فرزند است.

وی بحث امنیت اقتصادی را به عنوان دغدغه دیگر افراد برای ازدواج و فرزندآوری مطرح کرد و افزود: نگاه دستاوردمحوری که برای خانم‌ها پررنگ شده مانند رسیدن به یک وضعیت شغلی و تحصیلی و جایگاه اجتماعی مطلوب، بحث فرزندآوری را تحت الشعاع قرار داده است.

این کارشناس حوزه جمعیت تصریح کرد: افزایش جمعیت روی سرمایه انسانی کشور و سرمایه انسانی هم بر توسعه اقتصادی کشور تأثیر گذار است اما زمانی می‌تواند یک سرمایه انسانی قوی در اختیار داشت که از نظر آموزش و بهداشت، وضعیت نیروی کشور را به وضعیت مطلوبی رساند.

در مجموع، مشارکت راهبردی هند و ایران برای توسعه بندر چابهار نشان دهنده یک تغییر اساسی در ژئوپلیتیک منطقه است که پیامدهای عمیقی بر مسیرهای تجاری و اتحادها دارد. این همکاری نه تنها کریدور شمال-جنوب را تقویت می کند، بلکه نفوذ ایالات متحده در منطقه را که در حال حاضر در حال کاهش است، به چالش می کشد.

تغییرات ژئوپلیتیک و ابهامات توافق هند و ایران

از منظر فنی نقش هند در چابهار عمدتاً بهره برداری است و توسعه زیرساخت بر عهده ایران قرار گرفته است. این در حالی است که با توجه به هزینه ها و در چارچوب یک نگاه ترانزیتی، باید در احداث و تکمیل پروژه های زیرساختی، کشورهای ذی نفع مشارکت جدی داشته باشند، ولی از آنجا که کشش هند در نسبت با ایران، در تطابق کامل با چارچوب های تحریمی آمریکاست، لذا این کشور تا به حال توسعه بندر را در دستور کار خود قرار نداده است.

از منظر راهبردی نیز به دلیل تغییرات ژئوپلیتیک ازجمله روی کار آمدن طالبان در افغانستان و افزایش درهم تنیدگی هند با امارات و رژیم صهیونیستی در تأسیس مسیر ترانزیتی جدید (رد-مد)، چابهار اهمیت و اولویت قبلی برای دهلی نو از منظر ترانزیتی را نداشته و عمده منافع هند برای حضور در چابهار معطوف به رقابت با پاکستان و چین خواهد بود.

با توجه به اینکه منطق ژئوپلیتیک و ژئواکونومیک حضور هند در چابهار تا حد زیادی از بین رفته است لذا تمدید قرارداد هند در چابهار محل تأمل جدی است. لذا تمایل هند برای توافق با ایران می‌تواند در چارچوب سیاست آمریکا با رویکرد توقف یا کندی پیشبرد پروژه، ارزیابی شود.

چرا کریدور هند-اروپا راه اندازی شد؟

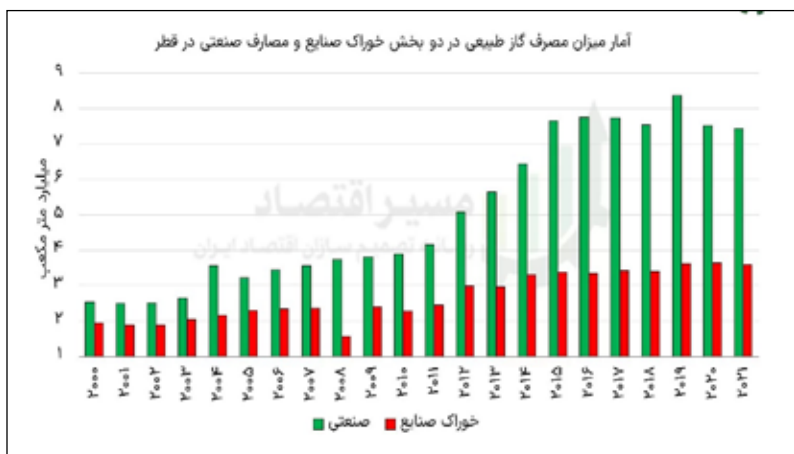
در اجلاس سال گذشته سران گروه ۲۰ در دهلی نو، ایالات متحده، امارات، عربستان و اتحادیه اروپا توافق اولیه برای ایجاد یک کریدور جدید در راستای امکان حرکت روان و کارآمد کالا و خدمات بین اتحادیه اروپا، امارات، هند و فلسطین اشغالی را معرفی کردند. علاوه بر هدف اعلام شده، انگیزه اساسی IMEC رقابت با BRI بود. مسیر تجاری پیشنهادی ۴۸۰۰ کیلومتر بوده و از دو کریدور اصلی تشکیل شده است؛ کریدور شرق هند را به خلیج فارس و کریدور شمالی خلیج فارس را به اروپا وصل می کند. در واقع، ایالات متحده قصد داشت با کمک هند اقتصاد اسرائیل را در غرب آسیا ادغام و بین اسرائیل و بازارهای غرب آسیا، اروپا و شرق آسیا ارتباط برقرار کند.

تأسیس IMEC نه تنها تلاش مشترک ایران، روسیه و هند در INSTC، بلکه سرمایه گذاری ایران و هند در بندر چابهار را نیز به چالش کشیده و هند را در موقعیت دشواری قرار داده است. واشنگتن در اتکای بیش از حد به این پروژه‌ها تردید داشت، زیرا می‌تواند وابستگی هند به روسیه و ایران را افزایش دهد و حتی پاکستان را تشویق به تکمیل پروژه خط لوله گاز کند. با در نظر گرفتن این نکات، به راحتی می‌توان نتیجه گرفت که چرا آمریکا به این شدت نسبت به بندر چابهار ایران واکنش نشان داد.

«قیمت گاز» اهرم توسعه صنعتی در جنوب غرب آسیا

امیررضاراد

طی چند سال اخیر، سیاست‌گذاران در کشورهای جهان نگرش خود را به این سمت معطوف کرده‌اند که بتوانند از گاز طبیعی هم‌راستا با سیاست‌های توسعه صنعتی خود استفاده نمایند. به عنوان نمونه کشورهای جنوب غرب آسیا نظیر عربستان و قطر از قیمت‌گذاری هدفمند گاز طبیعی در راستای افزایش بهره‌وری، کاهش بهای تمام شده تولید و افزایش رقابت‌پذیری در بازارهای بین‌المللی استفاده می‌کنند.

این کشور تحت قالب مذاکره انحصاری دو جانبه، با محوریت توسعه و افزایش توانمندی صنعتی است.

رشد اقتصادی در افق بلندمدت؛ نتیجه استفاده از مزیت گاز طبیعی در راستای توسعه صنعتی

سیاست توسعه صنعتی کشورهای جنوب غرب آسیا که به صورت مدون و یکپارچه برنامه‌ریزی شده است، استفاده از گاز طبیعی را به عنوان یک راهبرد در جهت افزایش بهره‌وری، رشد و ارتقاء میزان تولید کالاها در صنایع، کاهش بهاء تمام شده محصولات تولیدی و افزایش صادرات و ارزآوری برای صنایع را به دنبال خواهد داشت. به همین دلیل، دولت‌ها از سیاست اعطای یارانه انرژی در راستای توسعه صنعتی حمایت کرده و تمام توان خود را برای دستیابی به این هدف به کار می‌گیرند.

یارانه انرژی بهره می‌برند، به عنوان یک راهکار در جهت حفظ سطح کارآمدی و بهره‌وری آن‌ها در عربستان شناخته می‌شود.

قیمت‌گذاری انحصاری گاز طبیعی در قطر موجب توسعه صنعتی این کشور شده است

سیاست‌گذاران انرژی در قطر از اهمیت راهبردی گاز طبیعی اطلاع دارند و به همین دلیل، دولت این کشور سیاست‌های توسعه‌ای خود را با استفاده از گاز طبیعی به عنوان سوخت و خوراک صنایع عمده، هدایت می‌کنند. قیمت گاز طبیعی در قطر برای تمامی مصارف داخلی با استفاده از مدل مذاکره با رویکرد انحصار دو جانبه (BIM) مشخص می‌شود.

در این سازوکار، شرکت ملی گاز قطر مسئولیت مذاکره برای مشخص شدن قیمت با متقاضیان گاز طبیعی را بر عهده دارد؛ به عنوان نمونه، قیمت گاز طبیعی مصارف صنعتی و عمده در قطر حدود ۰.۷۵ الی ۱ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو (British Thermal Unit) است. در نمودار زیر، آمار مصرف گاز طبیعی در دو بخش خوراک صنایع و مصارف صنعتی در قطر ارائه شده است:

رویکرد انحصاری دولت قطر در راستای استفاده از گاز طبیعی به عنوان مزیت شماره یک صنایع این کشور، موجب افزایش ضریب نفوذ شرکت‌ها و صنایع راهبردی قطر در بازارهای بین‌المللی شده است؛ چرا که رویکرد قیمت‌گذاری انحصاری

با واکوی کشورهای که طی چند دهه اخیر پیشرفت‌های صنعتی قابل توجه و نرخ رشد اقتصادی بالایی را تجربه کرده‌اند، می‌توان پی برد که «قیمت‌گذاری هدفمند» یکی از مهم‌ترین عوامل اقتصادی بوده که در پیشرفت کشورهای مذکور نقش داشته است؛ این مهم در کنار سرمایه‌گذاری، برنامه ریزی و دیگر عوامل موثر بر رشد صنعت، به عنوان مکمل توسعه هر کشور از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است.

عربستان، پیشرو در استفاده از گاز طبیعی به عنوان مزیت رقابتی در بازارهای جهانی

در عربستان، تمام مصارف داخلی گاز طبیعی تحت روش تنظیم قیمت کمتر از هزینه نهایی تولید با اعطای یارانه (RBC) قیمت‌گذاری می‌شود. در این روش، دولت عربستان قیمت گاز طبیعی را به دلایلی همچون استفاده از مزیت گاز طبیعی در راستای توسعه صنعتی، پایین‌تر از بهای تمام شده تولید تعیین می‌کند.

دلیل میزان بالای اهمیت قیمت‌گذاری گاز طبیعی در عربستان به سیاست‌های دولت در قبال عموم مردم و صنایع انرژی بر بازمی‌گردد؛ چرا که دولت این کشور به دلایلی همچون سیاست توسعه اقتصادی بلندمدت و افزایش سهم بازار صنایع راهبردی خود در بازارهای بین‌المللی، نیازمند اتخاذ تصمیماتی است که بتواند منفعت کل جامعه را حداکثر نماید.

وزارت انرژی عربستان با استفاده از سیاست اعطای یارانه انرژی به مصارف مختلف گاز طبیعی در این کشور و تنظیم قیمت بسیار پایین برای گاز، در تلاش برای نظام‌مندسازی ساختار اقتصادی خود با استفاده از مزیت گاز طبیعی است. در عین حال، نظارت یکپارچه بر عملکرد صنایعی که از

برندگان جشنواره کن ۲۰۲۴

/ حنا شکیبا

ساخته «سوفی فیلس» کارگردان فرانسوی افتتاح شد و با فیلم «اسلحه‌های پلاستیکی» ساخته «ژان کریستف موریس» به پایان خواهد رسید.

امسال برای نخستین بار جایزه بهترین فیلم از نگاه تماشاگران در بخش دو هفته کارگردانان کن اعطا می‌شود.

بسیست و هفتمین دوره «سینه فونداسیون» ویژه فیلم‌های دانشجویی نیز از دیگر بخش‌های این جشنواره است که برگزیدگان آن متعاقباً اعلام خواهد شد.

آنچه در ادامه خواهید خواند بخش رقابتی جشنواره یا همان نخل طلای کن است و جوایز بخش نوعی نگاه، دو بخش «دو هفته کارگردانان» و «سینه فونداسیون» هنوز اعلام نشده است.

جایزه نخل طلای هفتاد و هفتمین دوره این جشنواره به فیلم «انورا» به کارگردانی «شان بیکر» رسید و اولین فیلم هندی‌ایی که در ۳۰ سال اخیر به بخش رقابتی کن راه یافت، فیلم «همه آنچه ما به عنوان نور تصور می‌کنیم» ساخته «پایال کاپادیا» توانست جایزه بزرگ دوره هفتاد و هفتم را از آن خود کند.

از بخش‌های جنبی مستقل جشنواره کن، «دو هفته کارگردانان کن» (Directors' Fortnight) است که در سال ۱۹۶۹ توسط اتحادیه کارگردان سینمای فرانسه ایجاد شد که به نمایش منحصر به فردترین اشکال سینمای معاصر اختصاص دارد که بر خلاف بخش رسمی کن، غیر رقابتی است و به نمایش فیلم‌های کوتاه، نیمه بلند و بلند، داستانی و غیرداستانی، اکشن زنده و انیمیشن اختصاص دارد و با حضور ۲۲ فیلم از کشورهای مختلف اعلام شد. برندگان این بخش معمولاً بعد از بخش اصلی اعلام خواهد شد.

بخش دو هفته کارگردانان با کم‌دی درام «زندگی من» به نامده، مکزیک

بخش بهترین بازیگر زن: فیلم امیلیا پرز (آدریانا پاز، زویی سالدانا، کارلا سوفیا گاسکون و سلنا گومز) فرانسه، مکزیک

بخش بهترین کارگردان: فیلم گردن تور (میگوئل گومز) آمریکا

بخش بهترین بازیگر مرد: فیلم انواع مهربانی (جسی پلمونز) آمریکا، ایرلند، انگلستان

بخش بهترین فیلمنامه: فیلم مواد (کورالی فارگیت) آمریکا، فرانسه، انگلیس

بخش فیلم کوتاه: فیلم مردی که نمی‌توانست ساکت بماند (نبوشا اسلیچپویچ) کرواسی

بخش دو هفته کارگردانان با کم‌دی درام «زندگی من» به نامده، مکزیک

بخش بهترین بازیگر زن: فیلم امیلیا پرز (آدریانا پاز، زویی سالدانا، کارلا سوفیا گاسکون و سلنا گومز) فرانسه، مکزیک

بخش بهترین کارگردان: فیلم گردن تور (میگوئل گومز) آمریکا

بخش بهترین بازیگر مرد: فیلم انواع مهربانی (جسی پلمونز) آمریکا، ایرلند، انگلستان

بخش بهترین فیلمنامه: فیلم مواد (کورالی فارگیت) آمریکا، فرانسه، انگلیس

بخش فیلم کوتاه: فیلم مردی که نمی‌توانست ساکت بماند (نبوشا اسلیچپویچ) کرواسی

بخش دو هفته کارگردانان با کم‌دی درام «زندگی من» به نامده، مکزیک

بخش بهترین بازیگر زن: فیلم امیلیا پرز (آدریانا پاز، زویی سالدانا، کارلا سوفیا گاسکون و سلنا گومز) فرانسه، مکزیک

بخش بهترین کارگردان: فیلم گردن تور (میگوئل گومز) آمریکا

بخش بهترین بازیگر مرد: فیلم انواع مهربانی (جسی پلمونز) آمریکا، ایرلند، انگلستان

بخش بهترین فیلمنامه: فیلم مواد (کورالی فارگیت) آمریکا، فرانسه، انگلیس

بخش فیلم کوتاه: فیلم مردی که نمی‌توانست ساکت بماند (نبوشا اسلیچپویچ) کرواسی

بخش دو هفته کارگردانان با کم‌دی درام «زندگی من» به نامده، مکزیک

بخش بهترین بازیگر زن: فیلم امیلیا پرز (آدریانا پاز، زویی سالدانا، کارلا سوفیا گاسکون و سلنا گومز) فرانسه، مکزیک

بخش بهترین کارگردان: فیلم گردن تور (میگوئل گومز) آمریکا

بخش بهترین بازیگر مرد: فیلم انواع مهربانی (جسی پلمونز) آمریکا، ایرلند، انگلستان

بخش بهترین فیلمنامه: فیلم مواد (کورالی فارگیت) آمریکا، فرانسه، انگلیس

بخش فیلم کوتاه: فیلم مردی که نمی‌توانست ساکت بماند (نبوشا اسلیچپویچ) کرواسی

بخش دو هفته کارگردانان با کم‌دی درام «زندگی من» به نامده، مکزیک

بخش بهترین بازیگر زن: فیلم امیلیا پرز (آدریانا پاز، زویی سالدانا، کارلا سوفیا گاسکون و سلنا گومز) فرانسه، مکزیک

بخش بهترین کارگردان: فیلم گردن تور (میگوئل گومز) آمریکا

بخش بهترین بازیگر مرد: فیلم انواع مهربانی (جسی پلمونز) آمریکا، ایرلند، انگلستان

بخش بهترین فیلمنامه: فیلم مواد (کورالی فارگیت) آمریکا، فرانسه، انگلیس

بخش فیلم کوتاه: فیلم مردی که نمی‌توانست ساکت بماند (نبوشا اسلیچپویچ) کرواسی

بخش دو هفته کارگردانان با کم‌دی درام «زندگی من» به نامده، مکزیک

بخش بهترین بازیگر زن: فیلم امیلیا پرز (آدریانا پاز، زویی سالدانا، کارلا سوفیا گاسکون و سلنا گومز) فرانسه، مکزیک

بخش بهترین کارگردان: فیلم گردن تور (میگوئل گومز) آمریکا

بخش بهترین بازیگر مرد: فیلم انواع مهربانی (جسی پلمونز) آمریکا، ایرلند، انگلستان

بخش بهترین فیلمنامه: فیلم مواد (کورالی فارگیت) آمریکا، فرانسه، انگلیس

بخش فیلم کوتاه: فیلم مردی که نمی‌توانست ساکت بماند (نبوشا اسلیچپویچ) کرواسی

بخش دو هفته کارگردانان با کم‌دی درام «زندگی من» به نامده، مکزیک

بخش بهترین بازیگر زن: فیلم امیلیا پرز (آدریانا پاز، زویی سالدانا، کارلا سوفیا گاسکون و سلنا گومز) فرانسه، مکزیک

بخش بهترین کارگردان: فیلم گردن تور (میگوئل گومز) آمریکا

بخش بهترین بازیگر مرد: فیلم انواع مهربانی (جسی پلمونز) آمریکا، ایرلند، انگلستان

بخش بهترین فیلمنامه: فیلم مواد (کورالی فارگیت) آمریکا، فرانسه، انگلیس

بخش فیلم کوتاه: فیلم مردی که نمی‌توانست ساکت بماند (نبوشا اسلیچپویچ) کرواسی

قهوه قجری در فنجان ادبیات

کتاب «قهوه قجری در فنجان ادبیات» توسط انتشارات سوره مهر به چاپ رسید. این اثر به بررسی محتوا محور ادبیات دوره بازگشت و زمینه‌های بروز نوگرایی با تکیه بر زندگی و شعر برخی شاعران نام آشنا و ناشناختی عصر قاجار می‌پردازد.

«قهوه قجری در فنجان ادبیات» از سه فصل با عناوین «در سراسیمه ادبیات»، «نوزایی ادبیات در منطقه غرب در عصر قاجار» و «اسدآباد و یک شاعر بی‌دیوان در عصر قاجار» تشکیل شده که با نگاهی پژوهش‌گرانه به تبیین چستی ادبیات قاجار مشغول شده و به سرنوشت آن گروه از رویدادهای ادبی و اجتماعی پرداخته که در بستر حاکمیت قاجار اتفاق افتاده و سرشت بخشی از ادبیات را شکل داده است.

شفیعی و بیرنگ در مقدمه کتاب درباره نام اثر این‌گونه نوشته‌اند: «برای کتاب، عنوان «قهوه قجری در فنجان ادبیات» انتخاب شده است. داستان قهوه قجری و اینکه در عصر قاجار چه کسانی طعم آن را می‌چشیدند موضوعی آشکار و بی‌نیاز از تفسیر و توضیح است، اما وقتی این قهوه کشنده در فنجان ادبیات و برای ادبیات آماده می‌شود، طبیعی است ناظر بر سستی است که طبقه فرهنگ یا ذات ادبیات از حاکمیت قاجار متحمل شده؛ به بیان دیگر، ادبیات با حاکمیتی دیگر می‌توانست اوضاع متفاوتی را در این عصر سپری کند که این‌گونه نشد تا موضوع بازگشت که مُعَرَّف و مبتنی بخشی از سردرگمی ادبیات است، در این عصر اتفاق بیفتد که در سطور پیشین درباره آن سخن به میان آمد.»

این کتاب دومین جلد از مجموعه‌ای شش جلدی است که تاریخ و ادبیات ایران را به صورت محتو محور بررسی کرده است.

جلد اول این مجموعه با نام «هزاران پارسی در سرزمین هزار آید» هم در انتشارات سوره مهر به چاپ رسیده است.

«قهوه قجری در فنجان ادبیات» کاری از مرکز آفرینش‌های ادبی حوزه هنری با شمارگان ۵۰۰ نسخه در بازار نشر موجود است.

«آخرین شاه» سرع کدما بخش از قصه دربار پهلوی رفته است؟

سریال شاه ایران بازیرنویس انگلیسی

/ مصطفی قاسمیان

این روزها انتشار اخباری از ساخت سریالی آمریکایی درباره محمدرضا پهلوی که گفته می‌شود با الگوبرداری از سریال موفق «تاج» محصول نتفلیکس به تولید خواهد رسید، نگرانی‌هایی را به وجود آورده، خصوصاً با توجه به آنکه توسط شرکت‌های آمریکایی و خارج از حوزه نفوذ وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا سازمان صداوسیما تولید و پخش خواهد شد و در زمینه روایت تاریخ، ممکن است با مناقشات یا حتی تحریف‌هایی همراه باشد. مشابه اتفاقی که طی هفته‌های اخیر بر سر سریال «حشاشین» محصول ۲۰۲۴ مصر رخ داد و حواشی‌ای را در داخل ایران ایجاد کرد.

■ ما چه داریم جز «معمای شاه»؟

نگرانی یادشده وقتی بیشتر می‌شود که نگاهی به سابقه سینما و تلویزیون ایران در روایت مسائل تاریخ معاصر به‌ویژه تاریخ سیاسی رژیم پهلوی بیندازیم. در تاریخ صنعت هنرهای نمایشی ایران، محصولات متعددی درباره آن ایام وجود دارد که بخش کوچکی از آنها با تصویرسازی از سران رژیم پهلوی، مستقیماً به تاریخ سیاسی این ایام می‌پردازند. یکی از پرسرصدترین و نزدیک‌ترین عناوین این دست آثار را می‌توان سریال «معمای شاه» ساخته محمدرضا ورزی دانست که حدود یک‌دهه پیش به پخش رسید و بیراه نیست اگر بگوییم تا امروز بیش از هر اثر دیگر، به درون دربار پهلوی دوم سرک کشیده است. معمای شاه که در ۹۵ قسمت و با رده «الف ویژه» به تولید رسید، خصوصاً در قسمت‌های نخست بینندگان فراوانی را جذب کرد، ولی در ادامه با واکنش‌هایی یکسره منفی مواجه شد و در نهایت به‌سختی شکست خورد. مهم‌ترین عارضه این سریال که در برخی محصولات شکست‌خورده مشابه نیز دیده می‌شود، مستقیم‌گویی و شعارزدگی است که در تاروپود ساختار، قصه و دیالوگ‌های سریال تنیده شده بود و مخاطب سیما را پس‌زد. با وجود دقت فراوان در چهره‌پردازی و هزینه قابل‌توجه در طراحی واقع‌گرایانه صحنه و لباس، معمای شاه بسیار مورد انتقاد واقع شد و پیروی آن از کلیشه‌های محصولات تاریخی و ضعف شدید آن در قصه‌پردازی، این سریال را به اثری تبدیل کرد که مدیران سال‌های بعد رسانه ملی، آن را دیگر در برنامه بازپخش قرار ندهند.

■ هجوم مستند برای تحریف

مستقیم‌گویی محمدرضاورزی در معمای شاه و بعضی از دیگر آثار تاریخی وی، در شرایطی رخ داد که مخاطب ایرانی از همان ایام و بلکه پیش از آن، بمباران تبلیغاتی شبکه‌های ماهواره‌ای خصوصاً شبکه من‌وتو درباره تاریخ رژیم پهلوی قرار داشت و نسل‌های جوان با فیلم‌های مستندی مواجه بودند که با رعایت ظرافت‌هایی روایی، به تحریف تاریخ و نمایش تصویری روتوش‌شده از حکومت سابق می‌پرداختند. به علاوه، بینندگان آگاهی داشتند که در صنعت نمایش کشور خصوصاً سازمان صداوسیما، باید و نبایدهای مشخصی در روایت پهلوی وجود دارد و بسیاری از مخاطبان، با عینک بدبینی به محصولات داخلی می‌نگریستند.

■ یک ظرفیت فوق‌العاده

به‌جز معمای شاه، به‌سختی می‌توان محصولی سینمایی یا تلویزیونی در ایران یافت که درباره سران رژیم پهلوی درام‌پردازی کرده باشد. به همین دلیل است که با وجود تولید این محصول عظیم و پرهزینه، در روایت دراماتیک سران حکومت پهلوی، خلأ روایت داستانی وجود دارد. این درحالی است که ظرفیت فوق‌العاده‌ای برای پرداخت روایت دراماتیک از این ایام هست. سینماگران ایرانی برای دور زدن محدودیت‌ها، معمولاً بسیار کم به سران حکومت

پهلوی نزدیک شده‌اند و تاریخ اجتماعی را بیشتر در پیوند با وقایع سیاسی روایت کرده‌اند که از جمله این آثار می‌توان به محصولات ماندگاری چون «سرزمین مادری»، «در چشم باد»، «هزارستان»، «کیف انگلیسی»، «روزگار قریب»، «مدار صفر درجه»، «شهرزاد» و «خاتون» اشاره کرد. اغلب این سریال‌ها به روایت شخصیت‌های تخیلی پرداخته‌اند و گاه درخلال روایت، برخی سران حکومت را به شکل گذری تصویر کرده‌اند. بنابراین روشن است که اگرچه سینماگران ایرانی توان ساخت محصولات جذاب را در این ایام دارند، اما بنابر برخی دلایل، این امکان تاکنون چندان فعال نشده است. این درحالی است که سینما، تلویزیون و نمایش خانگی در ایران البته طی یک دهه اخیر، شمار زیادی از قصه‌های واقعی را خصوصاً در ژانرهای محبوبی چون جاسوسی، اکشن و جنگی ساخته‌است. استقبال از آثاری چون «شبی که ماه کامل شد»، «روز صفر»، «بیدن»، «علف‌زار»، «موقعیت مهدی»، «تنگه ابوقریب» و... از تشنگی مخاطب برای تماشای قصه‌های واقعی حکایت دارد. حال باید پرسید چرا این ظرفیت به سوی روایت تاریخ سیاسی کشور هدایت نمی‌شود؟

ناصرالدین شاه: خون از دماغ کسی نیامد! تعجب می کنیم!

/ علیرضا زادبر

یک هفته از حادثه سقوط بالگرد رئیس قوه مجریه و مسئول اجرای قانون اساسی آن هم در پیچیده ترین فضای منطقه‌ای و داخلی که همراه با فعال شدن گسل‌ها و شکاف‌های اجتماعی سیاسی در یک دهه گذشته ایران است می‌گذرد. کشور رئیس جمهور ندارد. مجلس به پایان خود رسید و دست بر قضا چند روزی است که مملکت رئیس مجلس هم ندارد و این همزمانی کاملاً اتفاقی و غیرقابل پیش بینی بوده است.

از بُعد حماسی، عاطفی، عقلانی و اجتماعی می‌توان این واقعه تلخ را تحلیل نمود. هم مواجهه مردم با این خبر و هم تصاویر تشییع باشکوه در چندین شهر ایران را. اما من می‌خواهم با یک بُرش تاریخی به اقتدار نظام سیاسی تثبیت شده در ایران اشاره کنم که در دل این بحران تاب آوری دارد. آب از آب تکان نمی‌خورد. آشوب نمی‌شود. شورش اجتماعی رخ نداد. بازار دلار که می‌توانست از رقم شصت عبور کند پس از چند ساعت التهاب به رقم پنجاه هفت هزار تومان یعنی همان رقم صبح حادثه رسید! اجماع جهانی ارسال پیام تسلیت به ایران بود تا جاییکه حتی دولت آمریکا هم ناچار به ارسال پیام رسمی تسلیت شد.

آن بُرش تاریخی چیست؟ این اقتدار و ثبات نظامی سیاسی زمانی قابل ادراک است که بدانیم در تاریخ معاصر ایران در ۲۰۰ سال اخیر دوره غالب بی‌ثباتی، آشوب، تغییر شاهان به ادله گوناگون، عزل متوالی رئیس‌الوزراها متعدد با نزاع بزرگ و خونبار روبرو بوده است.

ناصرالدین شاه در سفر لندن از یک چیز تعجب می‌کند. می‌گوید در اینجا وزیری را تغییر دادند (در پارلمان) بدون اینکه خون از دماغ کسی بیاید در حالی‌که در مملکت ما تغییر صاحب قدرت با جنگ و نزاع و آشوب مدت‌دار همراه است.

از طرف دیگر امروز ما در فضای ابتدای انقلاب با آن خصوصیات طبیعی پس از هر انقلابی قرار نداریم. بطور طبیعی شور و حرارت انقلاب نوپا منظور نیست بیش از چهار دهه از آن فضا گذشته است، مقصود این است فضای شهادت آقای رئیسی با فضای شهادت دولتمرد دیگر آقای رجایی یک شکل نیست. با این حال تاب آوری جامعه و نظام سیاسی بسیار شگفت‌انگیز است. دلیل اصلی در ضامن مهم دیگری نیز قابل جست و جو می‌باشد و آن "اصل ولایت فقیه" است. انگاره و ارزش جامعه اینگونه است که با وجود اصل ولایت فقیه و شخص ولی فقیه در لحظه بحران امنیت و ثبات تضمین می‌شود.

ایران امروز را با تاریخ پرآشوب خودش مقایسه کنید. در این حالت متوجه خواهیم شد اقتدار نظام سیاسی جمهوری اسلامی همراه با عقلانیت رفتاری مردم پس از شنیدن خبر شهادت رئیس قوه مجریه چقدر با ارزش و متفاوت است. باید به این پرداخت.

قلیان اکسیژن دود ندارد ولی عوارض دارد!

/ زهرا چیدری

هر کار تحقیقاتی، از جمله قلیان اکسیژن که وزارت بهداشت گفته در حال آزمایش آن است، باید با رضایت افراد انجام شود و در وهله نخست روی نمونه حیوانی استفاده شده‌باشد. انجام یک کار تحقیقاتی به طور مستقیم روی نمونه انسانی از منظر اخلاقی درست نیست.

زمان نیاز دارد؛ این پروژه تحقیقاتی باید به مدت یک یا دو سال انجام شود که بتوان به پرسش‌های مطرح‌شده پاسخ داد. حیدری تأکید می‌کند: «در حال حاضر، دستگاه قلیان اکسیژن «تأیید نهایی» را نگرفته‌است. اگر نتایج تحقیقات و شرایط توری باشد که این دستگاه جایگزین قلیان‌های دخانی شود، یک گام مؤثر در جهت حفظ سلامتی جامعه به حساب خواهد آمد، اما در مجموع اظهارنظر درباره قلیان اکسیژن منوط به بررسی‌های کامل‌تر بوده و نتایج تحقیقات؛ ملاک تصمیم‌گیری در این باره خواهد شد.»

■ خطرات گاز خنده

در برابر این اظهارات رئیس دبیرخانه ستاد کشوری کنترل دخانیات وزارت بهداشت درباره میزان مجاز گاز خنده در قلیان اکسیژن و اظهارات مجری طرح که اصلاً قلیان اکسیژن گاز خنده ندارد، کیانوش جهانپور، سخنگوی سابق وزارت بهداشت در واکنش به خبر تأیید قلیان اکسیژن در قالب یک طرح مطالعاتی از سوی وزارت بهداشت می‌گوید: «آنچه در سال‌های اخیر در ایران تحت عنوان قلیان اکسیژن شناخته می‌شود به نوعی الگوبرداری و تغییر فرم چیزی است که در کشورهای دیگر تحت عنوان «اکسیژن کلاب» شناخته می‌شود؛ یک اسم شبه‌هناک است، چراکه ماده مورد استفاده در این دستگاه، صرفاً گاز اکسیژن نیست و ماده دیگری به نام N₂O یا نیتروژن اکسید استفاده می‌شود که به‌عنوان گاز خنده نیز شناخته می‌شود.»

طبق توضیحات وی این گاز کاربردهایی در حوزه پزشکی و صنایع غذایی و شیمیایی دارد؛ پس اصل موضوع جدید نیست، اما الگوی مصرف به سمت استفاده نابجا از این ماده رفته و به عنوان سرگرمی رفته است و گاهی به آن لقب «روانگردان» نیز می‌دهند، البته باید در نظر داشت اثر تخریبی و روانگردان آن مشابه بسیاری از موادمخدری که مرسوم است، نیست.

گاز خنده‌آور در برخی از کشورها مجاز و در برخی کشورها نیز به طور کلی این نوع استفاده از آن، ممنوع است و بیشتر در صنایع دارویی استفاده می‌شود.

جالب‌تر از همه اینکه با وجود تأیید این طرح توسط یکی از مقامات وزارت بهداشت، اما ظاهراً همه مسئولان وزارت بهداشت موافق قلیان اکسیژن نیستند. تسنیم نوشته حسن آذری‌پور، عضو کمیته کشوری کنترل دخانیات وزارت بهداشت درباره خطرات قلیان اکسیژن گفته‌است: «با توجه به اینکه اکسیژن خالص در حد مشخصی به لحاظ پزشکی عوارضی را برای فرد به‌همراه دارد، باید مصرف آن تحت‌نظر کارشناسان و مقدار اکسیژن آن مشخص باشد، چون به هر حال اکسیژن خالص منجر به مسمومیت می‌شود و در فرد استعمال‌کننده سردرد ایجاد می‌کند، همچنین منجر به اتساع عروق مغزی می‌شود و برای فرد مشکلات چشمی به‌همراه می‌آورد.»

■ طرحی با عوارض نا مشخص

ایرج خسرونیار، رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی ایران هم درباره طرح تحقیقاتی قلیان اکسیژن به ایسنا می‌گوید: «قلیان‌ها محل رشد میکروب و قارچ‌ها هستند و هر یک سبب می‌شود مقدار زیادی قارچ و میکروب به قفسه صدری وارد شود. در همین راستا هم ورود هرگونه جسم یا ماده خارجی به ریه سبب آزار و اذیت می‌شود.»

وی با بیان اینکه ورود هرگونه ماده شیمیایی به بدن می‌تواند سبب بروز مشکلاتی شود، می‌افزاید: «هر ترکیبی از مواد شیمیایی که از طریق سیگار، قلیان و حتی هوای آلوده وارد بدن می‌شود، ممکن است در آینده موجب سرطان یا سایر بیماری‌ها شود. معتمد، وزارت بهداشت نباید به موضوع طرح مطالعاتی قلیان اکسیژن ورود داشته باشد.»

رئیس جامعه پزشکان متخصص داخلی درباره استفاده از نمونه انسانی در طرح‌های مطالعاتی تأکید می‌کند: «هر کار تحقیقاتی باید با رضایت افراد انجام شود و در وهله نخست روی نمونه حیوانی استفاده شده باشد. پس از اینکه مطالعات روی نمونه حیوانی انجام شد و مضر نبودن مورد آزمایش شده به اثبات رسید، می‌تواند طرح مطالعاتی روی نمونه انسانی انجام شود. انجام یک کار تحقیقاتی به طور مستقیم روی نمونه انسانی از منظر اخلاقی درست نیست.» از نگاه خسرونیار هنگامی که نسبت به انجام یک طرح تحقیقاتی اقدام می‌کنیم باید اخلاق پزشکی را در کانون توجه قرار دهیم. عوارض استفاده از قلیان اکسیژن هنوز مشخص نیست و این احتمال وجود دارد که عوارض ناشی از استعمال این قلیان طی یک ماه یا حتی چند سال آینده بروز کند. با توجه به اینکه عوارض استفاده از این قلیان نامشخص است اجرای این طرح مطالعاتی در ۱۰ استان یک کار اشتباه است. (جوان)

مواجهه‌ای عاطفی یا آغازی بر ترمیم سرمایه اجتماعی؟

/ حجت‌الله صیادی

دهه نود یکی از پرچالش‌ترین دهه‌ها برای سرمایه اجتماعی در کشور ایران بوده است. نتایج پیمایش‌ها نشان دهنده روند نزولی سرمایه اجتماعی در سطوح کلان و میانی و حتی خرد بوده است؛ هر چند وضعیت سرمایه اجتماعی خرد بهتر از میانی و کلان بوده است. به طور خلاصه، سرمایه اجتماعی کلان به نگرش مردم به کارآمدی حاکمیت و آینده اطلاق می‌شود. سرمایه میانی به نگرش در باب نهادها و سازمانها و سرمایه خرد به کیفیت ارتباط مردم با یکدیگر بر می‌گردد. اما سرمایه اجتماعی را می‌توان از زاویه مهم ترین مولفه‌های سرمایه اجتماعی یعنی سه مولفه «اعتماد»، «مشارکت» و «رضایت» نیز نگریست. این سه مولفه زنجیروار به یکدیگر متصل هستند و تغییرات در مولفه‌های زیربنایی به تدریج، تغییرات سایر مولفه‌ها را نیز دربر خواهد داشت. «اعتماد» هر چند در میان سه مولفه زیربنایی تر است، اما خود بر یک مولفه دیگر یعنی «کیفیت رابطه» استوار است. بنابراین با اندکی دقت می‌توان، دو مفهوم «اعتماد» و «رابطه اجتماعی» را به عنوان زیربنای سرمایه اجتماعی دانست.

حال باید پرسید در تجربه سه ساله گفت‌وگو دولت سیزدهم به عنوان وارث شرایط دهه نود، دو مقوله اعتماد و رابطه اجتماعی چه وضعیتی پیدا کرده اند؟ آیا تجربه این سه سال، در ترمیم سرمایه اجتماعی مؤثر بوده است یا خیر؟ آیا رابطه متقابل مردم با حاکمیت نزدیک تر شده و اعتماد ترمیم شده است یا خیر؟ با علم به اینکه ترمیم سرمایه اجتماعی همانند تخریب آن به سادگی نیست و در بازه ی زمانی کوتاه دشوار است.

گفتمان دولت سیزدهم بیش از آنکه یک گفتمان در ساحت موضوعات اقتصادی یا فرهنگی باشد، یک گفتمان در نسبت یابی رابطه متقابل حاکمیت با مردم بود. گفتمانی که «رابطه اجتماعی» در آن با سنجه‌هایی همچون «صدافت»، «کاهش شکاف بین وعده و عمل»، «نوع‌دوستی»، «وفای به عهد»، «قانون مداری»، «تعهد و مسئولیت‌پذیری» و «خبرخواهی اجتماعی» تبلور یافته بود. علاوه بر آن، شایستگی‌های شخصیتی شخص رییس جمهور چون «عزم‌راسخ»، «کار مداوم»، «سلامت در عمل» و «ترجیح منافع ملی بر منافع شخصی»، در مجموع جلوه‌گر نشانه‌هایی از بازگشت به «مشی حکمرانی مردمی» با درون مایه ی «همدلی» و «اعتماد» بود.

از جمله راه‌های معمول برای فهم این مشی، رجوع به نتایج پیمایش‌ها در سال ۱۴۰۲ است. این نتایج، روند صعودی ارتباط متقابل حاکمیت و مردم و نیز اعتماد به حاکمیت را نشان می‌دهد، اما علاوه بر آن، رجوع به حادثه ی جانسور همراه با تعلیق چندین ساعته درباره ی سرنوشت رییس جمهور، نیز خود به عنوان یک رخداد قابل اعتنا برای فهم کیفیت این مقولات است.

دعای سراسری مردم در اثنای حادثه و حضور همراه با توصیفات معنادار مردم از سیره عملی شهادی حادثه در مراسم تشییع سراسری، نشان دهنده غلبه «مشی حکمرانی مردمی همدلانه و مبتنی بر اعتماد» بر یک امر عاطفی صرف بود. این غلبه، حتی انتظار از نتایج اثرات عملکرد دولت و کارآمدی بالتامه آن را نیز از مرکزیت مفهومی به امری در درجه بعدی تبدیل کرد. بدین معنا که مردم خواهان مشی صادقانه و همدلانه در حکمرانی هستند و همین امر، انتظارات آنان در کارآمدی عملکرد فوری و همه جانبه در تمام ساحات سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را تعدیل می‌کند.

حال با پذیرش آغازی بر ترمیم رابطه و اعتماد، سوال این است که آیا این شروع، امتداد پیدا می‌کند یا خیر؟ همچنین آیا این مقوله اثر خود را در دو مقوله «مشارکت» و «رضایت اجتماعی» خواهد گذاشت یا خیر؟ باید گفت، برای حفظ این اعتماد و نیز نیل از «اعتماد نسبی ترمیم شده» به حلقه دوم و سوم زنجیره یعنی «مشارکت» و نیز «رضایت از کارآمدی» مولفه‌های دیگری نیز دخیل است و نمی‌توان انتظار امری دفعی داشت. اکنون آغازی است بر ترمیم رابطه و اعتماد و تا نیل به «مشارکت و رضایت قابل اعتنا»، نیاز به گام‌های تکمیلی دیگر است. سیره حکمرانی رییس جمهور شهید و یارانش، نیاز به امتدادعملی دارد و این تازه آغاز راه است. (اندیشکده شرح)

صاحب امتیاز و مدیر مسئول: محمد جواد اهووی
زیر نظر شورای سردبیری

عکس: طه اهووی | گرافیکست و صفحه آرا: سارا کولیوند
روابط عمومی: جهانگیر توسلی | ناظر هنری: محمدرضا مهدیانی
تلفن: ۰۲۱۸۱۵۰۲۵۱۸ - ۰۹۹۳۳۱۴۱۳۴ | آگهی‌ها: ۰۲۱۸۱۵۰۲۵۱۸
نشانی: بلوار کشاورز، خیابان عبدالته زاده، کوچه زیبا، پلاک ۴۴، واحد ۵
چاپ: صمیم - ۴۴۵۸۲۸۴

FAZAMAJAZI
@ASREGANOON

برندگان جشنواره کن ۲۰۲۴

هفتاد و هفتمین دوره جشنواره کن از تاریخ ۱۴ می (۲۵ اردیبهشت) با نمایش فیلم «برده دوم» ساخته‌ی کوئنتین تارانتینو دوپو آغاز شد و ۲۵ می برابر با ۶ خرداد، به پایان رسید.

۱

سریال شاه ایران بازیرنویس انگلیسی

این روزها انتشار اخباری از ساخت سریالی آمریکایی درباره محمدرضا پهلوی که گفته می‌شود با گوپرداری از سریال موفق «تاج» محصول نتفلیکس به تولید خواهد رسید، نگرانی‌هایی را به وجود آورده.

۱

سبک زندگی قرآنی

عیوب همدیگر را به رخ نکشید...
و با لقب بدی‌دیگر را صدا نزنید...
و پشت سر هم غیبت نکنید!

(سوره حجرات آیه ۱۲)

یک طلا و یک نقره برای المپیک‌های تکیواندو

این دوره از مسابقات دیروز یکشنبه با حضور ۲۷۲ تکیواندوکار از کشورهای مختلف در سالن «طاها آقگول» شهر آنکارا برگزار شد.

در پایان آرین سلیمی در وزن ۸۷+ کیلوگرم به نشان طلا دست پیدا کرد و ناهید کیانی در وزن ۵۳- کیلوگرم به نشان نقره رسید.

شناسایی ۱۰۰ هزار مکان ورزشی در کشور پس از تدوین سند آمایش سرزمینی

رضا شجیع

ورزش را عامل تنظیم‌گری ورزش از درون زیرساختها دانست و ادامه داد: خوشبختانه پس از ۲۰ سال این برنامه در دولت فعلی انجام شد و قرار شد سند ملی آمایش سرزمینی ورزش نیز به مدت ۳ ماه انجام شود. شجیع در رادیو گفت و گو آمایش سرزمینی را توجه به زیرساختها و استعدادها خواند و خاطر نشان کرد: در هر مرز و بومی از ایران، استعداد نهفته است. لذا با نگاه و داشتن داده‌های جامع در کشور می‌توان سرمایه گذاری کرد. نبود داده مسئله اصلی آمایش سرزمینی بوده و به همین دلیل پیش از الزام قانونی آن، مورد توجه مدیران قرار نمی‌گرفت. در دولت سیزدهم اراده‌ای برای تدوین سند آمایش سرزمینی شکل گرفت. امروز با نرم افزار GIS حدود ۱۰۰ هزار مکان ورزشی در سراسر کشور در این سامانه نقطه گذاری شده است و این یک دستاورد بزرگ است. همچنین فضاهای ورزشی نیز در این طرح ثبت شده است و هر تصمیمی در حوزه ورزش گرفته شود بر مبنای این سند خواهد بود. وی همچنین با ابراز تأسف از نبود مکان ورزشی متناسب با جمعیت در برخی استانها یادآور شد: طرح آمایش موجب کاهش خطای سرمایه گذاری دولت و بخش خصوصی شده و به عدالت اجتماعی در کشور کمک می‌کند. به دلیل آنکه سند آمایش سرزمینی به تصویب شورای عالی آمایش سرزمینی کشور می‌رسد از این پس حتی با وجود فشار برخی سیاست مداران امکان ساخت مکان ورزشی خارج از چارچوب سند وجود ندارد.

رئیس طرح ملی آمایش سرزمینی و پیشرفت کشور الگوی جدید پیشرفت ورزش را مهمترین مولفه سند آمایش سرزمینی برشمرد و مطرح کرد: در این سند به ورزش بنیادین توجه ویژه‌ای شده است. براساس این سند به جای استعدادیابی، استعدادزایی صورت می‌گیرد. امروز دنیا نیز به سمت استعدادزایی رفته است.

شجیع تصریح کرد: مسئولان استعداد را باور دارند اما منابع محدود است. اگر بتوان شرایطی فراهم کرد که استعدادها می‌توانند با ورزش قهرمانی به یک رفاه مطلوب دست یابند، قطعاً این مسیر را طی خواهند کرد.

دکتر رضا شجیع رئیس طرح ملی آمایش سرزمینی و پیشرفت کشور در گفتگو با برنامه «ورزش بدون ویرایش» رادیو گفت و گو در مورد برنامه ملی پیشرفت در ورزش گفت: گستره جغرافیایی و تعدد رشته‌های ورزشی در کشور به نحوی است که باید برای توزیع منابع محدود خود برنامه داشته باشیم چرا که منابع آن مقداری نیست که بتواند به صورت مساوی آن را توزیع کرد. در حال حاضر حدود ۵۲ فدراسیون ورزشی، ۱۶۱۲ هیئت استان، ۱۸ هزار و ۸۰۰ هیئت ورزش شهرستان داریم و اگر کل بودجه ورزش قهرمانی را بین هیئتها توزیع کنیم سهم سالانه هر هیئت حدود ۴ میلیون تومان است. بنابراین بودجه کافی نیست و باید با برنامه ریزی حرکت کرد. وی با اشاره به عدم موفقیت دولتها در برنامه ریزی و حرکت در مسیر آن افزود: در سال ۸۲ طرح جامع ورزش و الگویی برای توسعه ورزش نگاشته شد. اما با تغییر دولتها این طرح کنار گذاشته شد و تا امروز نیز هیچ برنامه در حوزه ورزش مصوب نشده است. در خصوص برنامه هفتم ۲ نظریه وجود دارد؛ نظریه اول در مورد عدم توجه به ورزش و نظریه دوم در مورد پیچیدگی در این حوزه به دلیل قانونگذاری صحیح می‌شود. ما در حوزه ورزش قوانین برای تنظیم زیرساختها داریم اما اجرایی نمی‌شود. رئیس طرح ملی آمایش سرزمینی و پیشرفت کشور برنامه پیشرفت

پیشکسوتان در تمرین دیروز پرسپولیس

علی پروین، محمود خوردبین، حمید استیلی و حسین بادامکی به همراه رضا درویش در تمرین دیروز پرسپولیس حاضر شدند.

علی پروین در حاشیه تمرین گفتگویی هم با اوسمار ویرا داشت. وی ضمن تمجید از عملکرد و شجاعت سرمربی برزیلی تیم، بازیکنان و بازی رو به جلو و تهاجمی پرسپولیس، عنوان کرد:

پرسپولیس خیلی خوب پیش آمده است و اگر با همین فرمان، دو بازی بعدی را با همین تعصب و جنگندگی پشت سر گذاشته شود، ان‌شاءالله که قهرمانی نصیب تیم می‌شود.

همه ما به این تیم و بچه‌ها افتخار می‌کنیم. حالا ابتکار عمل دست پرسپولیس است و همه چیز دست خود ما خواهد بود. باید با تمرکز بالا برای پیروزی در دو بازی بعدی حاضر شد تا غافلگیری پیش نیاید.

فوتبال ما و تکرار اشتباهات آماتوری

شیوانوروزی

بدهد. جام ملت‌های ۲۰۱۹ و بازی با ژاپن را هنوز یادمان هست؛ وقتی مدافعان به سمت داور هجوم بردند تا به خیال خود او را به خطای بازیکن حریف مجاب کنند، بازیکنان ژاپن با رفتاری کاملاً حرفه‌ای به بازی ادامه دادند و به گل هم رسیدند و در نهایت هم ۳ بر صفر تیم ملی ایران را شکست دادند. در جام جهانی ۲۰۲۲ قطر و جدال حساس با آمریکا، حتی لژیونرهایمان نیز از خودی خود شدند و دوباره رفتارهایی انجام دادند که فقط در فوتبال ما دیده می‌شود. اعتراضات بی‌پایان طارمی، کنعانی‌زادگان، انصاری فرد و سایرین هیچ سودی برایمان نداشت جز حذف از جام جهانی!

فوتبال ما تا کی قرار است چوب آماتور بودن را بخورد؟! در همین چند سال اخیر تیم ملی دو بار بابت اعتراضات به داوری متضرر شده و تاوان پس داده است. حالا هم پرسپولیس، البته این تیم خوش شانس بود که توانست کامبک بزند و صدرنشین شود، وگرنه هواداران قرمزها به جای آنکه با خوشحالی آزادی را ترک کنند افسوس حواس پرتی و آماتور بودن بازیکنان شان را می‌خوردند. رها کردن بازی و پرداختن به حاشیه تنها به یک تیم خلاصه نمی‌شود، بلکه کل لیگ برتر و حتی لیگ‌های پایین نیز با این چالش جدی مواجه هستند، در واقع حمله به داور و تلاش برای متقاعد کردن او عادت بد، غیر حرفه‌ای و زشتی است که نمی‌خواهیم از آن دست بکشیم. در روزهایی که آسیایی‌ها حرفه‌ای شده‌اند و با انواع و اقسام تکنولوژی بازی می‌کنند، تیم‌های ما همچنان بر سر هیچ و پوچ و گرفتگی یک کرنر، اوت و... با هم می‌جنگند. حتی تیم‌های بزرگ جهان نیز تجربه متضرر شدن بابت اشتباهات داوری را در دیدارهای حساس بین‌المللی داشته‌اند، اما میزان اعتراضات و حمله همه‌جانبه به آن‌ها بسیار اندک بوده و

داستان رفتارهای غیر حرفه‌ای در فوتبال ایران تمامی ندارد، حداقل تا زمانی که بازیکنان به جای درس گرفتن از اشتباهات گذشته به همان فرمان قبلی پیش می‌روند و عزمی برای تغییر رویه و قدم برداشتن در مسیر حرفه‌ای ندارند. پرسپولیس با کامبکی دراماتیک، سه گل خورده مقابل استقلال خوزستان را جبران کرد و با برتری در این دیدار حساس، صدر جدول را از چنگ استقلال درآورد. موفقیتی غیر قابل پیش‌بینی که باعث شد رفتار غیر حرفه‌ای، اما تکراری سرخپوشان در این دیدار حساس به چشم نیاید. گل سوم استقلال خوزستان در حالی وارد دروازه پرسپولیس شد که شاگردان اوسمار به شکلی غیر حرفه‌ای مشغول اعتراض به داوری بودند. اعتراضی بی‌موقع و غیر حرفه‌ای که علیرضا کاظمی به خوبی از آن برای زدن گل سوم تیمش مقابل سرخپوشان استفاده کرد. این رفتار خاطرات قدیمی اعتراضات به داوری را برای هواداران فوتبال زنده کرد. تقابل با استقلال خوزستان برای پرسپولیس بسیار حساس بود، ولی کادرفنی تیم مدعی قهرمانی به جای آرام کردن تیم و کاهش حداقلی استرس‌ها و فشارها جهت کسب نتیجه، خود یک پای ثابت کاهش تمرکز بازیکنان بود، به طوری که در وقت‌های تلف شده نیمه اول، نیمکت پرسپولیس نیز همراه بازیکنان معترض به سمت داور بورش برد تا حریف خوزستانی با استفاده از همین غفلت غیر حرفه‌ای گل سوم را بزند.

با اینکه همه دم از حرفه‌ای بودن می‌زنند و پول حرفه‌ای هم می‌گیرند، اما رفتارهایشان، آن هم در بازی‌های حساس آماتورگونه است. بازیکنان به جای آنکه شش‌دانگ حواس‌شان به بازی و عملکردشان باشد، مشغول اعتراض به داوری هستند و فکر می‌کنند هر وقت آن‌ها اراده کنند و داد بزنند، داور موظف است حرف‌شان را گوش

هست، چراکه همه می‌دانند این کار چه جریمه و محرومیت‌های سنگینی برایشان در پی دارد. متأسفانه در فوتبال ما هر جا کم می‌آورند و احساس خطر می‌کنند، داور را هدف قرار می‌دهند، مگر آنکه پیروز میدان شوند، آن وقت دیگر اعتراضی در کار نخواهد بود. آموزش اصول اولیه فوتبال به مراتب از پرداخت دستمزدهای میلیاردی و هیاهوهای مجازی مهم‌تر است.